Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

ЗЬВЯЗДА

Орган ЦК і Мен. Гаркому Камуністычнай партыі (б) Беларусі.

Год выданьня—XV № 56 (3960) ПЯТНІЦА, 27 ЛЮТАГА 1931 г. Цана нумару 5 кап. Выходзіць БЕСПЕРАПЫННА

Падцягнуць адстаючыя вучасткі

Няўхільна ажыцьцяўляючы задачу індустрыялізацыі краіны, рабочая кляса, пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі, дабілася велізарнейшых посьпехаў у вырашэньні ленінскага лёзунгу — «ДАГНАЦЬ і ПЕРАГНАЦЬ» у тэхніка-эканамічных адносінах перадавыя капіталістычныя дзяржавы. [illegible]

[illegible] КУЛЬТУРНАЯ РЭВАЛЮЦЫЯ [illegible]

[illegible]

У той час, як на тэрыторыі дарэвалюцыйнай Беларусі не было ніводнай вышэйшай навучальнай установы, зараз у нас [illegible] рабфак. [illegible] ФЗВ, [illegible] падрыхтоўкі [illegible] тэхнічнай [illegible]

[illegible]

АДСТАВАНЬНЕ НА РАДЗЕ ВУЧАСТКАЎ ТЭМПАЎ КУЛЬТУРНАГА БУДАЎНІЦТВА АД АГУЛЬНЫХ ТЭМПАЎ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА БУДАЎНІЦТВА.

«Правядзеньне ўсеагульнага абавязковага першапачатковага навучаньня і ліквідацыі няпісьменнасьці павінны стаць баявой задачай партыі на бліжэйшы пэрыяд» (з рэзалюцыі XVI зьезду ЎсеКП(б).

Гэтыя ўказаньні зьезду асабліва патрэбна ўлічыць зараз, маючы на ўвазе адставаньне работы на гэтым вучастку. Нездавальняючая, а ў радзе месц дрэнная работа стварае рэальную пагрозу зрыву выкананьня пляну ліквідацыі няпісьменнасьці па БССР.

Пасьпяховае вырашэньне гэтых дзьвюх, цесна зьвязаных паміж сабою, задач (усеагульнае навучаньне і ліквідацыя няпісьменнасьці) дасьць магчымасьць у асноўным вырашыць пытаньне падвядзеньня рэальнай базы пад справу падрыхтоўкі кадраў.

Вострасьць ПРАБЛЕМЫ КАДРАЎ у БССР патрабуе, каб да яе вырашэньня была прыкавана ўвага ўсіх партыйных, савецкіх, прафэсыянальных і камсамольскіх арганізацый.

Трэба рашуча палепшыць работу вышэйшых і сярэдніх навучальных устаноў. Побач з далейшым арабочаньнем іх складу, перабудовай іх работы, асаблівую ўвагу трэба аддаць палітэхнізацыі пачатковай і сямігадовай школ, дабіваючыся ператварэньня іх у сапраўдныя кузьні ўсебакова разьвітых, патрэбных сацыялістычнаму будаўніцтву, людзей.

У бліжэйшы час павінен быць дасягнут пералом і ў галіне палепшэньня работы ПАЛІТАСЬВЕТНЫХ УСТАНОЎ (хат-чытален, нардамоў) ня толькі ў напрамку павялічэньня іх колькасьці, але асабліва ў справе ўзьняцьця ЯКАСЬЦІ іх работы. Партыйныя арганізацыі [illegible]

[illegible] пярэдніх тры гады.

Узятыя тэмпы па ліквідацыі няпісьменнасьці, пры ўмове прыцягненьня да гэтага ўвагі ўсёй грамадзкасьці, забясьпечаць магчымасьць скончыць ліквідацыю няпісьменнасьці сярод дарослага насельніцтва ад 12 да 45 год у 1932 годзе.

[illegible] супроць беларускага контр-рэвалюцыйнага нацыянал-дэмакратызму і яго агентуры ў радох партыі — нацыянал-апартунізму, супроць шавінізмаў іншых колераў, за чыстату пралетарскай марксыцка-ленінскай ідэалёгіі.

Задача зводзіцца да таго, каб у НАЙКАРАЦЕЙШЫ ТЭРМІН ЛІКВІДАВАЦЬ [illegible] нацыянальнай палітыкі, мабілізацыя шырокіх мас рабочых, калгасьнікаў і працоўнай інтэлігенцыі для актыўнага ўдзелу ў культурным будаўніцтве, узмацненьне кіраўніцтва гэтай работай з боку партыйных арганізацый — забясьпечаць далейшыя посьпехі ў правядзеньні культурнай рэвалюцыі.

Абвінаваўчае заключэньне па справе меншавіцкай контр-рэвалюцыйнай арганізацыі ГРОМАНА, СУХАНАВА і інш.

Апублікавана абвінаваўчае заключэньне па справе так званага «саюзнага бюро» ЦК РСДРП (меншавікоў) на 110 старонках. У абвінаваўчым заключэньні [illegible]

Працэс «прампартыі» выкрыў перад усім сьветам [illegible] інтэрвэнцыі, [illegible] Савецкі Саюз [illegible] Чаянава [illegible]

Тыя-ж [illegible] трэцяя [illegible] меншавікоў, так званае [illegible] (меншавікоў) [illegible] арганізацыя, якая склалася з асколкаў ранейшых меншавіцкіх арганізацый і асобных меншавікоў, што зноў вярнуліся да палітычнай дзейнасьці, і потым канчаткова афармілася к пачатку 1928 году,—наладзіла старыя сувязі з заграніча-эміграцкім меншавіцкім цэнтрам (група Дана-Абрамовіча-Гарві), уступіла ў такі-ж непасрэдны палітычна-арганізаваны і матар'яльны (у галіне атрыманьня грашовых сродкаў) блёк з «прампартыяй», як і група Чаянава, але ў адрозьненьне ад апошняй на словах прыкрывалася сацыялістычнай фразэалёгіяй, для віду фальшыва адмяжоўвалася ад інтэрвэнтаў.

Пляцформай, на якой аб'ядналіся ўсе гэтыя тры контр-рэвалюцыйныя групоўкі было: а) аднаўленьне капіталістычных адносін у СССР, як агульная для іх мэта контр-рэвалюцыйнага перавароту; б) стаўка на інтэрвэнцыю, як на адзіна-магчымы і найбольш шпаркі прыводзячы да мэты сродак да зьвяржэньня савецкай улады; в) шкодніцтва, як асноўны мэтад контр-рэвалюцыйнай работы ўнутры СССР і дэзарганізатарская работа ў арміі; г) атрыманьне матар'яльных сродкаў з аднэй крыніцы—«Торгпрома»; д) арганізацыйная сувязь з кіруючымі коламі заходняй буржуазіі, у прыватнасьці меншавікоў, з кіруючымі коламі II-га Інтэрнацыяналу. У гэтым факце для ідэйнага блёку сац.-дэмакратаў—меншавікоў з контр-рэвалюцыйнымі арганізацыямі прамысловай буржуазіі «прампартыяй» і эсэраўска-кулацкай групай (Кандрацьцева-Чаянава) і іх гатоўнасьці пры дапамозе ўзброенай сілы міжнародных імпэрыялістаў раздушыць першую ў сьвеце пралетарскую дзяржаву і задушыць сацыялістычную рэвалюцыю — выявілася ўся буржуазная сутнасьць цяперашняй сац.-дэмакратыі, якая на словах праводзіць двурушніцкую пазыцыю адмаўленьня інтэрвэнцыі, а на справе прымае непасрэдны ўдзел у падрыхтоўцы інтэрвэнцыі разам з імпэрыялісцкай буржуазіяй заграніцай і яе агентамі ў СССР.

На падставе пастановы прэзыдыуму ЦВК СССР ад 15-га лютага 1931 г. пракуратура РСФСР накіроўвае справу аб буржуазнай контр-рэвалюцыйнай цэнтральнай арганізацыі расійскіх меншавікоў—так званым «саюзным бюро» цэнтральнага камітэту РСДРП—на разгляд спэцыяльнай прысутнасьці Вярхоўнага Суда СССР.

У першым разьдзеле абвінаваўчае заключэньне падае ход стварэньня цэнтральнай буржуазнай контр-рэвалюцыйнай арганізацыі сац.-дэмакратаў-меншавікоў. Ад установак на рэстаўрацыю капіталістычных адносін у Савецкім Саюзе, на базе першага пэрыяду НЭП'у, сфармуляваных у выпушчанай яшчэ ў 1924 годзе «пляцформе РСДРП», меншавікі паступова прышлі, у сувязі з перамогай разгорнутага сацыялістычнага наступленьня, да ўстановак на ўзброенае паўстаньне ўнутры краіны і ўзброеную інтэрвэнцыю імпэрыялістаў. Паваротным пунктам гэтай эвалюцыі зьявілася арганізацыя «саюзнага бюро ЦК», якое перайшло ад мэтадаў палітычнай контр-рэвалюцыйнай агітацыі і садзейнасьці росту капіталістычных элемэнтаў да мэтадаў шкодніцтва і да падрыхтоўкі замежнай інтэрвэнцыі.

У другім разьдзеле абвінаваўчае заключэньне падае арганізацыйную структуру і кіраўніцтва «саюзным бюро» контр-рэвалюцыйнай дзейнасьцю меншавіцкай арганізацыі.

Паказаньні абвінавачаных гавораць аб тым, што створанае па ініцыятыве актыўных старых меншавікоў у СССР і паводле дырэктыў заграпічнага меншавіцкага цэнтру «саюзнае бюро» арганізавала ў цэлым радзе цэнтральных гаспадарчых устаноў свае контр-рэвалюцыйныя ячэйкі, а таксама пашырала сваю дзейнасьць на пэрыфэрыю.

Трэці разьдзел абвінаваўчага заключэньня прысьвечан блёку «саюзнага бюро» з іншымі контр-рэвалюцыйнымі шкодніцкімі арганізацыямі—з так званай «прампартыяй» і эсэраўска-кулацкай групай Кандрацьцева (ТКП). Мэтай гэтага блёку было каардынаваньне ўсёй контр-рэвалюцыйнай дзейнасьці, якая мела агульную мэту—зьвяржэньне савецкай улады і ўстанаўленьне пэўнага падзелу працы паміж гэтымі трыма контр-рэвалюцыйнымі арганізацыямі.

Чацьверты разьдзел абвінаваўчага заключэньня прысьвечан шкодніцкай рабоце «саюзнага бюро», якая праводзілася пад кутом дапамогі будучай інтэрвэнцыі ў цэлым радзе ўстаноў, як Цэнтрасаюзе, дзе шкодніцкая работа меншавіцкай арганізацыі была накіравана:

1) на перапамяншэньне паяўных рэсурсаў і магчымасьцяй шляхам складаньня няверных разьлікаў;

2) на затрыманьне капітальных работ (па будаўніцтве і рыбнай гаспадарцы);

3) на скажэньне прынцыпаў разьмеркаваньня тавараў;

4) на просты сабатаж у мабілізацыі ўнутраных рэсурсаў, разьвіцьці загатовак, у пастаноўцы нагляду за рухам попыту і рэштак тавараў і г. д. У Наркамгандлю (Наркамснабе), дзе меншавіцкае шкодніцтва прасьледвала мэту — расстройства забесьпячэньня рабочых цэнтраў, зрыў збожжазагатовак і г. д.

У ВСНГ, дзе шкодніцтва меншавіцкай арганізацыі ставіла сваёй мэтай зрыў сацыялістычнага будаўніцтва.

У Дзяржаўным банку гэтыя задачы дэзарганізатарскай дзейнасьці «саюзнага бюро» заключаліся ў расстройстве грашовага звароту і няправільным разьмеркаваньні крэдытаў.

У Дзяржпляне, дзе контр-рэвалюцыйная дзейнасьць «саюзнага бюро» выявілася ў актыўных дзеяньнях па правядзеньні ў кантрольных лічбах і кан'юнктурных аглядах варожых генэральнай лініі партыі пляцавых пабу- [illegible]

[illegible] улады ў СССР. У гэтых мэтах была прадпрынята тая ўстаноўка на шкодніцтва і падрыхтоўку інтэрвэнцыі, якая па сутнасьці зьяўлялася ўстаноўкай II-га Інтэрнацыяналу і галоўнейшых сац.-дэмакратычных партый Зах. Эўропы і ў прыватнасьці кіруючага органу нямецкай сац.-дэмакратычнай партыі, з якімі заграніцы цэнтр меншавікоў знаходзіўся ў самай цеснай сувязі, атрымліваючы ад іх дапамогу для сваёй контр-рэвалюцыйнай работы. Усе абвінавачаныя далі грунтоўныя паказаньні, прызналі сябе вінаватымі ў прад'яўленых ім абвінавачаньнях. У канцы абвінаваўчага заключэньня наступным чынам фармулюецца прад'яўленае абвінавачаньне:

Аддаюцца суду спэцыяльнай прысутнасьці Вярхоўнага суда Саюзу ССР наступныя:

1. **Громан**—56 год, сын хатняга настаўніка, атрымаў вышэйшую асьвету, ня судзіўся, па спэцыяльнасьці эканаміст, былы член прэзыдыуму Дзяржпляну, член РСДРП з часу яе ўтварэньня да 1922 году з перапынкамі, з 1926 году па 1930 год—зноў член РСДРП (меншавікоў).
2. **Шэр**—47 год, атрымаў вышэйшую асьвету, ня судзіўся, былы член праўленьня Дзяржаўнага банку СССР з 1923 па 1930 год, член РСДРП.
3. **Суханаў**—48 год, сын служачага, атрымаў вышэйшую асьвету, ня судзіўся, па прафэсіі літаратар, член РСДРП (меншавікоў) з 1917 па 1920 год (група Мартава), з 1929 г.—член РСДРП (меншавікоў).
4. **Гінзбург**—52 гады, сын купца, атрымаў вышэйшую асьвету, ня судзіўся, па прафэсіі эканаміст, член РСДРП (меншавікоў) з 1897 году па 1921 год, а потым з 1926 па 1930 год.
5. **Якубовіч**—39 год, паходзіць з дваран, ня судзіўся, атрымаў сярэднюю асьвету, былы нам. начальніка сэктару забесьпячэньня Наркамгандлю СССР, член РСДРП (меншавікоў) з 1908 году па 1921 год і з 1927 па 1930 год.
6. **Сакалоўскі**—47 год, з мяшчан, ня судзіўся, атрымаў вышэйшую асьвету, па спэцыяльнасьці эканаміст, член ЦК аб'яднанай яўрэйскай сацыялістычнай партыі з 1906 па 1920 год і з канца 1927 г. па 1930 год член РСДРП (меншавікоў).
7. **Залкінд**—45 год, сын служачага, ня судзіўся, атрымаў вышэйшую асьвету, па спэцыяльнасьці эканаміст, член РСДРП (бальшавікоў) з 1903 па 1907 г. і член РСДРП (меншавікоў) з 1917 г. па 1921 г. і з 1924 па 1930 г.
8. **Воўкаў**—47 год, сын селяніна, былы рабочы, ня судзіўся, былы эканаміст ВСНГ СССР, з 1902 па 1905 член партыі сацыялістаў рэвалюцыянэраў, і член РСДРП (меншавікоў) з 1905 да 1920 году і з 1928 да 1930 г.
9. **Пятунін**—46 год, сын вясковага краўца, ня судзіўся, па спэцыяльнасьці бухгальтар, з 1922 г. член праўленьня Цэнтрасаюзу, член РСДРП (меншавікоў) з 1905 па 1918 год і з 1925 г. па 1930 г.
10. **Фін-Енатаеўскі**—58 год, сын служачага, ня судзіўся, атрымаў вышэйшую асьвету, прафэсар палітычнай эканоміі, член РСДРП (бальшавікоў) з 1903 па 1915 год і член РСДРП (меншавікоў) з 1928 па 1930 г.
11. **Бэрлацкі**—41 год, з мяшчан, ня судзіўся, атрымаў незакончаную вышэйшую асьвету, былы член праўленьня Дзяржбанку СССР, член РСДРП (меншавікоў) з 1904 па 1930 г. (з перапынкамі).
12. **Ікаў**—49 год, з дваран, атрымаў незакончаную вышэйшую асьвету, літаратар, член РСДРП (меншавікоў) з 1901 году.
13. **Тэйтэльбаум**—54 гады, з мяшчан, ня судзіўся, атрымаў незакончаную вышэйшую юрыдычную асьвету, былы старшы дырэктар па стандартызацыі экспартных тавараў у Наркампрацы СССР, член РСДРП (бальшавікоў) з 1900 па 1907 г. і член РСДРП (меншавікоў) з 1925 г. па 1930 г.
14. **Рубін**—55 г., прафэсар палітэканоміі, член БУНД'у з 1904 па 1920 г., член БУНД'у і РСДРП (меншавікоў) з 1920 па 1923 г., член РСДРП (меншавікоў) з 1920 па 1930 г.

Па абвінавачаньні ў тым, што, паставіўшы сабе мэтай зьвяржэньне савецкай ўлады ў СССР і аднаўленьне капіталістычных адносін:

1. у пачатку 1928 году стварылі контр-рэвалюцыйную арганізацыю, якою кіравала «саюзнае бюро» ЦК РСДРП (меншавікоў), аб'яднаўшы пад кіраўніцтвам апошняга контр-рэвалюцыйныя меншавіцкія арганізацыі, якія роўнамерна ўзьніклі раней і якія былі створаны імі ў паасобных установах і наркаматах СССР, увесь час арганізоўваючы таковыя і ў далейшым, кіруючы дзейнасьцю апошніх, накіроўвалі іх да тэй-жа мэты — зьвяржэньня савецкай улады.
2. Шляхам пасылкі за граніцу адзельных асоб са свайго асяродзішча, а таксама шляхам дачы даручэньняў іншым асобам, увайшлі ў зносіны з контр-рэвалюцыйнай арганізацыяй меншавікоў, сацыял-дэмакратаў за рубяжом—«заграпічнай дэлегацыяй ЦК РСДРП», узгаднялі з апошнімі сваю дзейнасьць, адтрымлівалі ад іх пісьмовыя кіруючыя ўказаньні і грашовую дапамогу, бралі ўдзел у супольных пасяджэньнях і нарадах з членамі гэтай заграпічнай дэлегацыі—Абрамовічам і членам ЦК меншавікоў—Броўнштэйнам і інш. асобамі, якія прыяжджалі з-за граніцы з контр-рэвалюцыйнай мэтай.
3. У тых-жа мэтах увайшлі ў згоду тактычнага і праграмнага характару з іншымі контр-рэвалюцыйнымі арганізацыямі, якія дзейнічалі на тэрыторыі СССР, а імена, цэнтральным камітэтам так званай «прампартыі» і цэнтральным камітэтам так званай «Трудовой крестьянской партии», адпаведна дагавар-валіся з імі аб разьмежаваньні сфэр сваёй контр-рэвалюцыйнай работы і атрымлівалі ад апошніх, а праз іх ад «Торгпрома, матар'яльную і грашовую дапамогу.
4. У межах сваёй арганізацыі накіроўвалі работу як сваю ўласную, так і ячэек, якімі яны кіравалі ў наркаматах і ўстановах на ажыцьцяўленьне шкодніцтва ў розных галінах народнай гаспадаркі, у прыватнасьці, у Дзяржпляне — у галіне плянаваньня, у ВСНГ—у кіраўніцтве прамысловасьцю, у Наркамгандлю і Цэнтрасаюзе—па забесьпячэньні і разьмеркаваньні прадукцыі і ў Дзяржбанку—у галіне грашовага звароту, маючы на мэце максымальныя затрудненьні гаспадарчага жыцьця краіны, стварэньне крызіснага становішча ў краі і зрыў урадавых плянаў разьвіцьця сацыялістычнай рэканструкцыі народнай гаспадаркі.
5. Усю паказаную вышэй контр-рэвалюцыйную дзейнасьць накіроўвалі ў мэтах палягчэньня ўмоў і забесьпячэньня найбольшага посьпеху ўзброенай інтэрвэнцыі, якая чакалася імі з боку імпэрыялісцкіх капіталістычных дзяржаў, узгадняючы ў гэтых адносінах сваю дзейнасьць, з аднаго боку, з «прампартыяй» і ТКП, якія мелі ў сваю чаргу непасрэдны кантакт з «Торгпромом» у Парыжы і імпэрыялісцкімі коламі кіруючай буржуазіі Захаду, што падрыхтоўвалі інтэрвэнцыю, і з другога боку—з заграпічным меншавіцкім эміграцкім цэнтрам, які таксама падрыхтоўваў інтэрвэнцыю супольна з кіруючымі коламі II-га Інтэрнацыяналу, які стаіць на пункце погляду неабходнасьці інтэрвэнцыі.
6. Пашыралі агітацыйную літаратуру контр-рэвалюцыйнага зьместу, якую яны атрымлівалі з-за граніцы, а таксама і выдаваную ўласнымі сродкамі.

Паданыя вышэй злачынствы прадугледжаны артыкуламі: 58-11, 58-7, 58-4 крымінальнага кодэксу РСФСР.

ІКАЎ—па абвінавачаньні ў тым, што, будучы актыўным членам контр-рэвалюцыйнай арганізацыі меншавікоў і ўвайшоўшы ў зносіны з цэнтральнай контр-рэвалюцыйнай арганізацыяй меншавікоў СССР—з «саюзным бюро» ЦК РСДРП, якое складалася з пералічаных вышэй асоб, і ўзгадняючы з імі сваю контр-рэвалюцыйную дзейнасьць, у мэтах зьвяржэньня савецкай улады, ажыцьцяўляў з 1928 году па дзень арышту контр-рэвалюцыйную дзейнасьць на тэрыторыі Савецкага Саюзу пад кіраўніцтвам заграпічнага цэнтру меншавікоў—сацыял-дэмакратаў, падтрымліваў з імі сыстэматычную пісьмовую сувязь, атрымліваючы ад яго і разьмяркоўваючы грашовыя сродкі, кіраваў мясцовымі падпольнымі меншавіцкімі арганізацыямі, пасьля арышту «саюзнага бюро» ўжываў захады да стварэньня новага цэнтру контр-рэвалюцыйнай меншавіцкай арганізацыі і ўсю сваю дзейнасьць накіроўваў, згодна атрыманых дырэктыў, да падрыхтоўкі ўмоў, палягчэньня посьпеху інтэрвэнцыі. Паказаныя дзеяньні прадугледжаны арт. арт. 58-11, 58-4 крым. кодэксу.

Тэйтэльбаум—па абвінавачаньні ў тым, што будучы членам контр-рэвалюцыйнай арганізацыі меншавікоў і будучы на службе заграніцай у гандлёвых прадстаўніцтвах СССР у розных гарадох Заходняй Эўропы, завязаў зносіны з заграпічным цэнтрам меншавіцкай контр-рэвалюцыйнай арганізацыі, асабіста атрымліваў і перадаваў дырэктывы апошняй контр-рэвалюцыйным арганізацыям меншавікоў унутры СССР так званаму «саюзнаму бюро». Пасьля звароту свайго ў СССР надтрымліваў далей сувязі з апошнім, праводзіў далей пад яго кіраўніцтвам сваю контр-рэвалюцыйную дзейнасьць, што прадугледжана арт. арт. 58-11, 58-4 крым. кодэксу.

БЭРЛАЦКІ—па абвінавачаньні ў тым, што па згодзе з ШЭРАМ увайшоў у склад контр-рэвалюцыйнай меншавіцкай арганізацыі ў Дзяржбанку СССР і пад агульным кіраўніцтвам цэнтральнай контр-рэвалюцыйнай меншавіцкай арганізацыі «саюзнага бюро» ажыцьцяўляў кіраўніцтва шкодніцкай работай у Дзяржбанку, ствараў шкодніцкія ячэйкі ў падведамственых яму ўстановах і ажыцьцяўляў шкодніцкую работу, непасрэдна накіроўваючы апошнюю на стварэньне расстройства грашовай сыстэмы СССР. Паводле прапановы ШЭРА прыняў і выконваў даручэньне па наладжаньні сувязі паміж контр-рэвалюцыйнай меншавіцкай арганізацыяй унутры СССР і заграпічным меншавіцкім цэнтрам шляхам асабістых сустрэч з кіраўніком заграпічнага меншавіцкага цэнтру ДАНАМ і перадачы ад імя апошняга вусных і пісьмовых дырэктыў у СССР членам «саюзнага бюро». Гэтыя дзеяньні прадугледжаны арт. арт. 58-11, 58-7, 58-4 крым. кодэксу РСФСР.

РУБІН—па абвінавачаньні ў тым, што, уступіўшы ў контр-рэвалюцыйную арганізацыю сац.-дэмакратаў-меншавікоў і поўнасьцю падзяляючы іх праграмныя і тактычныя ўстаноўкі, прымаў удзел у контр-рэвалюцыйнай дзейнасьці «саюзнага бюро» РСДРП удзелам у пасяджэньнях, у выпрацоўцы адпаведных дырэктыў па кіраўніцтве пэрыфэрыйнымі арганізацыямі, у прыватнасьці прымаў на сябе даручэньне па перапісцы з заграпічнай дэлегацыяй меншавікоў. Узяў на захаваньне і ўтаіў дырэктыўныя дакуманты ад заграпічнага цэнтру сац.-дэмакратаў-меншавікоў, што прадугледжана арт. арт. 58-11, 58-4, 58-10, крым. кодэксу РСФСР.

Абвінаваўчае заключэньне падпісана пракурорам Расійскай Сацыялістычнай Фэдэрацыйнай Савецкай Рэспублікі тав. **Крыленка**.

Гор. Масква, 23 лютага 1931 году.

1-га сакавіка пачнецца працэс контр-рэвалюцыянэраў--меншавікоў

МАСКВА. СПРАВА КОНТР-РЭВАЛЮЦЫЙНАЙ АРГАНІЗАЦЫІ «САЮЗНАЕ БЮРО» ЦК РСДРП (МЕНШАВІКОЎ) НАЗНАЧАНА ДА СЛУХАНЬНЯ Ў МАСКВЕ 1 САКАВІКА ГЭТАГА ГОДУ Ў СПЭЦЫЯЛЬНАЙ СУДОВАЙ ПРЫСУТНАСЬЦІ ВЯРХОЎНАГА СУДА САЮЗУ ССР У СКЛАДЗЕ СТАРШЫНІ **ШВЭРНІКА**, ЧЛЕНАЎ **МУРАНАВА І АНТОНАВА-САРАТАЎСКАГА** І ЗАПАСНЫХ ЧЛЕНАЎ Т. Т. **АРЦЮХІНАЙ І ПРАНІШНІКАВА** (РАБОЧЫ ЗАВОДУ «ДИНАМО»). ДЗЯРЖАЎНЫМІ АБВІНАВАЎЦАМІ ВЫСТУПАЮЦЬ **КРЫЛЕНКА І РАГІНСКІ**; АБАРОНЦАМІ НАЗНАЧАНЫ Т. Т. **КАМОДАЎ І БРАЎДЭ**.

Да пратэсту супроць арышту правадыра Грамады, тав. Тарашкевіча

Арышт Тарашкевіча—адна з праяў белага тэрору акупантаў у Зах. Беларусі

Супроць крывавага тэрору польскага фашызму

У той час як БССР, якая стаіць на рубяжы двух сьветаў, ідзе па шляху пераможнага сацыялістычнага будаўніцтва, там, у Зах. Беларусі і Зах. Украіне, што знаходзяцца пад ботам фашысцкай дыктатуры, узьнялася новая хваля белага тэрору. Тысячы арыштаваных, расстрэлы рабочых і сялян, дзікія катаваньні палітычных зьняволеных, карныя экспэдыцыі — усё гэта накіравана супроць нацыянальнага руху і на ажыцьцяўленьне імпэрыялістычных імкненьняў да вайны з Савецкім Саюзам. Польскі фашызм шукае саюзу з беларускай і украінскай буржуазіяй, са здраднікамі Луцкевічамі і Астроўскімі для таго, каб разам з імі расправіцца з нацыянальна-вызваленчым рухам.

Правадыр разгромленай польскім фашызмам Грамады, тав. **Тарашкевіч**, не пайшоў на правакацыю пілсудчыны, за што фашысцкая ахранка 6-га лютага, ломячы міжнароднае права, зрабіла бандыцкі напад на вагон, які карыстаўся экстэрытарыяльным правам і зноў кінула тав. Тарашкевіча ў турму.

Агульны сход калектыву Камвузу БССР выказвае свой рашучы пратэст супроць гэтага агіднага факту польскага фашызму і заклікае працоўныя масы Савецкага Саюзу і ўсяго сьвету ўзьняць свой голас пратэсту. Мы патрабуем вызваленьня тав. Тарашкевіча і ўсіх палітзьняволеных.

Мы запэўняем усіх працоўных сьвету, якія дэманструюць сёньня пад лёзунгамі камуністычных партый, што мы разам з імі рашуча змагаемся за перамогу сусьветнай рэвалюцыі. Мы заклікаем працоўных БССР масава ўступаць у рады МОПР'у.

У адказ на белы тэрор фашызму, у адказ на арышт тав. Тарашкевіча мы ўносім аднадзенны заработак у фонд дапамогі палітзьняволеным, выклікаючы БДУ пасьледаваць нашаму прыкладу.

Няхай жыве камуністычная партыя Польшчы і Заходняй Беларусі!

Далоў фашысцкі тэрор!

Няхай жыве штаб сусьветнай пралетарскай рэвалюцыі — Камінтэрн!

ГУТАРКА З б. ДЭПУТАТАМ--КІРАЎНІКОМ ГРАМАДЫ, тав. РАК-МІХАЙЛОЎСКІМ

Нядаўні бандыцкі напад і арышт тав. **Тарашкевіча** ў экстэрытарыяльным вагоне, — заявіў у гутарцы з нашым карэспандэнтам т. Рак-Міхайлоўскі, — **гэта адзін з правакатарскіх спосабаў польскага фашызму ўдарыць па беларускім нацыянальна-вызваленчым руху.** Удзел камісара віленскай дэфэнзывы Скальскага гаворыць аб тым, што **гэты арышт быў падрыхтаван загадзя і праведзен пры дзейнай дапамозе беларускіх нацыянал-фашыстаў—Астроўскага, Луцкевіча і К°, якія хацелі гэтым нанесьці** рашучы ўдар па ўсё ўзрастаючым рэвалюцыйна-вызваленчым руху.

Трэба адзначыць, што армія дэфэнзыўшчыкаў, з правакатарамі Астроўскім, Луцкевічам і Акінчыцам на чале, бязупынна вядуць пагромную работу супроць нацыянальна-вызваленчага руху ў Зах. Беларусі. **Масавыя арышты лепшых прадстаўнікоў беларускіх працоўных мас, крывавыя катаваньні ў дэфэнзывах, разгром культурна-асьветных беларускіх арганізацый, — вось плён іх супольнай работы з польскім фашызмам.**

Але польскаму фашызму і яго агентам, беларускім нацыянал-фашыстам, ня ўдасца зламаць рэвалюцыйнай волі пралетарыяту і працоўнага сялянства Заходняе Беларусі да барацьбы за сваё канчатковае вызваленьне з-пад улады акупантаў. У крывавай барацьбе з польска-панскай акупацыяй растуць рады рэвалюцыйных барацьбітоў, загартоўваецца воля працоўных мас да апошняга рашаючага бою з панаваньнем фашысцкай дыктатуры.

Арыштам тав. Тарашкевіча, гэтага выдатнага кіраўніка нацыянальна-вызваленчага руху, польскаму фашызму ня ўдасца спыніць росту рэвалюцыйнага руху працоўных мас Зах. Беларусі.

Паліцэйскі тэрор у Чэха-Славакіі

ПРАГА, 21. У адказ на патрабаваньне прадстаўнікоў беспрацоўных аб дазволе дэманстрацый 25 лютага, прэм'ер Удржвал заявіў, што **ўсякія мітынгі і дэманстрацыі забаронены і ўрад любой цаной будзе захоўваць парадак у краіне.** Гэта заява была перадана па радыё па ўсёй Чэха-Славакіі. Сацыял-дэмакраты зьвярнуліся да членаў сваёй партыі з заклікам ня прымаць удзел у дэманстрацыі 25 лютага. **Прыпынен выпуск камуністычнай газэты «Рудэ Право».** Паліцыя зрабіла вобыскі **ў памяшканьні ЦК камуністычнай партыі.** Цэнзура канфіскавала адозву левай інтэлігенцыі да ўраду, у якой інтэлігенцыя патрабуе дазволу дэманстрацый 25 лютага.

Пагроза лёкаўту 40 тысяч рабочых джутавай прамысловасьці

ЛЁНДАН, 22. Як паведамляюць з Калькуты, 5 тысяч тэкстыльных рабочых у акрузе Хоўрах забаставалі ў знак пратэсту супроць распрацаванага прадпрыемцамі пляну «барацьбы з эканамічным крызісам». Прадпрыемцы джутавай прамысловасьці выдалі распараджэньне аб звальненьні, пачынаючы з 2 сакавіка, 40 тысяч рабочых і аб скарачэньні рабочага часу з 54 да 40 гадзін у тыдзень з адпаведным зьніжэньнем зарплаты. Бастуючыя тэкстыльшчыкі наладзілі дэманстрацыю, заклікаючы іншых рабочых далучыцца да барацьбы. Тэкстыльныя фабрыкі ахоўваюцца ўзмоцненымі нарадамі паліцыі.

У Парыжы згуртаваны значныя сілы паліцыі і жандармэрыі

ПАРЫЖ, 24. У прэм'ера Лаваля адбылася нарада з удзелам генэрала Гуро, прэфэкта парыскай паліцыі К'япа, начальніка палітычнай паліцыі і прадстаўнікоў міністэрства вайсковых спраў і генэральнага штабу. **Лавалем даны дырэктывы не дапушчаць 25-га лютага ў Парыжы і дэпартаманце Сены ніякіх дэманстрацый і мітынгаў пад адкрытым небам.** Чужаземцы, якія будуць удзельнічаць у якіх-небудзь дэманстрацыях, будуць высланы з Францыі. Згодна распараджэньня К'япа, парыская паліцыя ўзмоцнена жандарамі з правінцыі, а таксама транспартнымі сродкамі. Прэфэкты дэпартамантаў атрымалі аналёгічныя інструкцыі.

Масавыя арышты ў Румыніі

ВЕНА, 21. Як паведамляюць з Бухарэсту, у Бэндзерах (Бэсарабія) ахранкай выкрыта нібы камуністычная арганізацыя. Арыштавана 116 рабочых, пераважна беспрацоўных, нібы актыўных удзельнікаў падрыхтоўкі да 25 лютага.

Выключэньне Д. Б. Разанава з радоў УсеКП(б)

Паводле пастановы прэзыдыуму ЦКК УсеКП(б)—Д. Б. РАЗАНАЎ за простую дапамогу меншавіком-інтэрвэнцыяністам і здраду партыі выключан з радоў УсеКП(б).

**
*

МАСКВА. Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саюзу ССР пастанавіў: адхіліць Разанава, Давіда Барысавіча, ад работы ў Інстытуце Маркса і Энгельса.

У нядзелю, 1 сакавіка г. г., роўна ў 7 гадз. вечара, **у залі пасяджэньняў Менгарсавету** (пляц Волі № 4, 3-ці паверх)

адбудзецца

пасяджэньне пленуму Менскага гарсавету.

Яўка ўсіх членаў і кандыдатаў савету **абавязкова.**

Парадак дня:

1) Аб ходзе пасеўкампаніі і калектывізацыі. 2) Аб масавай рабоце савету. 3) Бягучыя справы.

МЕНГАРСАВЕТ.

Бурныя дэманстрацыі беспрацоўных ў краёх капіталу

Наперакор забароне, ня гледзячы на жахлівы паліцэйскі тэрор—масы вышлі на вуліцу дэманстраваць сваю волю да барацьбы з капіталам

Расстрэл дэманстрацыі беспрацоўных у Бэрліне

На патрабаваньне „хлеба і працы" сацыял-паліцэйскі Гржэзінскі адказаў кулямі

БЭРЛІН, 25. Уся паліцыя з раніцы 25-га лютага знаходзіцца **ў поўнай баявой гатоўнасьці.** Па ўсім горадзе расстаўлены ўзмоцненыя паліцэйскія патрулі. Асабліва моцна ахоўваюцца цэнтральныя пляцы, на якіх звычайна адбываюцца масавыя мітынгі, і біржы працы. Рабочыя раёны **літаральна напоўнены коннымі і пешымі паліцэйскімі.** На пляцох стаяць паліцэйскія атрады.

З самай раніцы сярод беспрацоўных адчуваецца надзвычай моцнае ўзбуджэньне. Ля бірж працы, ня гледзячы на тое, што яны акружаны паліцыяй, зьбіраюцца тысячы беспрацоўных. На біржы працы **ў Нэйкёльне** раніцою адбыўся мітынг беспрацоўных. Беспрацоўныя бурна пратэставалі супроць забароны сацыял-паліцэйскім Гржэзінскім дэманстрацый.

Пасьля мітынгу беспрацоўныя вышлі на дэманстрацыю. **Азьвярэлая паліцыя кінулася разганяць беспрацоўных гумовымі палкамі.** Беспрацоўныя, ня гледзячы на ўдары, упарта дэманстравалі далей. Раздаваліся ўзбуджаныя воклічы: **«Мы патрабуем работы і хлеба», «Далоў урад голаду!» На біржы працы на Гэрмаштрасэ паліцыя адкрыла па беспрацоўных агонь.**

У Нэйкёльне з самай раніцы ўсе вуліцы акружаны ўзмоцненымі атрадамі паліцыі. Ня гледзячы на гэта, на біржы працы ў Мітэльсвэгу адбыўся вялікі мітынг, пасьля якога беспрацоўныя згуртаванымі радамі дэманстравалі перад нэйкёльнскай ратушай, патрабуючы работы і хлеба. **Паліцыя люта разганяла беспрацоўных.**

Найвышэйшага пункту дэманстрацыя дасягнула ў другой палове дня. У буржуазным квартале Бэрліну адбыліся дзьве магутныя дэманстрацыі. Пасьля закрыцьця прадпрыемстваў адбыліся лятучыя мітынгі. Пасьля 6 гадзін пляц Курфюрстэндам быў напоўнен масамі беспрацоўных і рабочых. З усіх ваколічных вуліц сьцякаліся дэманстранты. Моцны атрад паліцыі безвынікова прабаваў адціснуць дэманстрантаў на бакавыя вуліцы. **Адбыліся жорсткія сутычкі.** Дэманстранты пастроіліся ў рады і арганізавалі паход, які потым быў разагнаны паліцыяй, **якая дзейнічала з надзвычайнай жорсткасьцю.**

Адначасова ўзьніклі дэманстрацыі ў **раёне Постдамэнштрасэ.** Уся вуліца была перапоўнена дэманстрантамі. Паліцыя аказалася бясьсільнай разагнаць дэманстрантаў. Стварыўся грандыёзны паход беспрацоўных і рабочых, якія дэманстравалі з пяяньнем «Інтэрнацыяналу». **Паліцэйскія адкрылі агонь.** Толькі перамогшы рашучае супраціўленьне дэманстрантаў, паліцэйскім удалося, урэшце, іх разагнаць. Групы беспрацоўных зьбіраліся да позьняга вечара.

Бранявікі, газавыя бомбы і 40 паліцэйскіх груп--супроць беспрацоўных у Варшаве

ВАРШАВА, 25. У рабочых раёнах і на прадпрыемствах за апошнія дні распаўсюджваліся тысячы камуністычных лістовак. Сьцены фабрык і рабочых дамоў расьпісаны рэвалюцыйнымі лёзунгамі. 25 лютага на тэлеграфных правадох віселі чырвоныя сьцягі. Паліцыя ўжо з учарайшага дня знаходзіцца ў **поўнай баявой гатоўнасьці. Спэцыяльныя паліцэйскія часьці ўзброены газавымі бомбамі.** У распараджэньне паліцыі перадаюцца **нават бранявікі.** Узмоцнена ахоўваецца біржа працы. Паліцыі дана дырэктыва — ні ў якім разе не дапусьціць дэманстрацыі беспрацоўных.

Але, ня гледзячы на тое, што 40 паліцэйскіх груп увесь дзень снуюць па горадзе ў штурмовых касках з газавымі бомбамі, ужо з 12 гадзін дня **адбылася дэманстрацыя соцень беспрацоўных.** Дэманстранты былі разагнаны наляцеўшымі паліцэйскімі. На біржах працы сабралася асабліва вялікая колькасьць беспрацоўных. То на аднэй, то на другой біржы арганізуюцца лятучыя мітынгі. Рабочыя бурна вітаюць камуністычных прамоўцаў. З поўдню беспрацоўныя пачалі зьбірацца на пляцы Керцелі (у рабочым раёне), дзе павінен быў адбыцца мітынг. **Паліцыя** бесьперапынна разганяла групы беспрацоўных, пускала ў ход гумовыя палкі. Усё-ж на пляцы сабралася звыш 2 тыс. рабочых. З прамовай выступіў **камдэпутат тав. Бужынскі. Паліцыя не дала яму, аднак, гаварыць і выціснула** беспрацоўных з пляцу.

РАБОТУ ПАРТ'ЯЧЭЕК НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОЎ — НА ВЫШЫНЮ ПАЛІТЫЧНЫХ ЗАДАЧ ПАРТЫІ

АГОНЬ ПА ПРАВЫХ АПАРТУНІСТАХ, ПА ПРАЯВАХ ВАРОЖАЙ ПРАЛЕТАРЫЯТУ ІДЭАЛЁГІІ

Павышаць ролю ячэйкі КП(б)Б у змаганьні за падрыхтоўку пралетарскіх кадраў спэцыялістаў

Змаганьне за якасьць вучобы —у цэнтр увагі

Хэміка-тэхналёгічны інстытут арганізаваны на базе былога хэмічнага факультэту БДУ. Зараз ён налічвае 200 студэнтаў. Калі цяперашні інстытут існаваў раней як факультэт БДУ, то там ня было вызначанай спэцыялізацыі, адсутнічала вытворчая практыка студэнтаў. Таму пры арганізацыі інстытуту асноўная ўвага партарганізацыі і дырэкцыі была накіравана на вызначэньне канкрэтных спэцыяльнасьцяй у адпаведнасьці з запатрабаваньнямі прамысловасьці БССР. **Праграмы і вучэбныя пляны будаваліся імена выходзячы з гэтага. Адначасова была вызначана вытворчая практыка.**

Партарганізацыя інстытуту разам з камуністамі, што навучаюцца ў тэхнікуме, налічвае 136 чалавек: членаў партыі 125 і кандыдатаў 11. Партыйная арганізацыя правяла вялікую работу ў часе рэарганізацыі факультэту ў інстытут. Уся гэта работа праводзілася ў адпаведнасьці з дырэктывамі ЦК УсеКП(б) аб арганізацыйнай структуры партарганізацыі ВНУ і ВТНУ. У штодзеннай рабоце цэнтр цяжару партработы перанесен на парт'ячэйкі аддзяленьняў. Аднак, трэба адзначыць, што да апошняга часу бюро парткалектыву ўжывала слабыя меры для таго, каб умацаваць кіраўніцтва і палепшыць дапамогу ў рабоце нізавой ячэйкі. Усё яшчэ адсутнічае выразнасьць і пастаянная плянавая работа ячэйкі аддзяленьняў. Сэктары як пры бюро парткалектыву, так і ячэек, працуюць слаба, большасьць з іх існуюць толькі фармальна, не разгортваюць ніякай работы.

Партыйны калектыў здолеў мабілізаваць партыйныя масы на выкананьне дырэктыў партыі аб падрыхтоўцы кадраў спэцыялістаў і ўсю сваю практычную работу падначальваў гэтай асноўнай палітычнай задачы. На працягу ўсяго пэрыяду парткалектыў ставіў на вырашэньне пытаньні становішча і жыцьця інстытуту. Асноўным недахопам у рабоце бюро парткалектыву трэба лічыць тое, што праверка выкананьня дырэктыў, праверка таго, наколькі партыйцы выконваюць даручаную ім работу, пастаўлены нездавальняюча.

Як-жа партарганізацыя інстытуту змагалася за баявыя тэмпы, за высокія якасныя паказальнікі ў вучобе?

На гэта мы павінны шукаць адказу ў тым, як разгорнута сацыялістычнае спаборніцтва і ўдарніцтва сярод студэнтаў. Сацыялістычнае спаборніцтва і ўдарніцтва ахапіла сабой усё студэнцтва. Зараз ударніцтва атрымала арганізацыйнае афармленьне ў відзе ўдарных брыгад, на якія перанесен увесь цяжар акадэмічнай работы. Аддзяленьні і групы і асабліва брыгады паміж сабою заключылі ўмовы па сацспаборніцтве. Студэнтамі прапрацоўваюцца вучэбныя пляны і праграмы і ўносяцца рад прапаноў, накіраваных на ўдасканаленьне, на пашырэньне праграм і плянаў. Зараз студэнцкія арганізацыі вядуць работу па падрыхтоўцы да прапрацоўкі пастаянных праграм і плянаў інстытуту і высоўваньня са свайго боку сустрэчнага акадэмічнага пляну. У рэзультаце праведзеных мерапрыемстваў і работы ўдарных брыгад наглядаецца пэўнае выпраўленьне ў акадэмічнай вучобе і пасьпяховасьці студэнтаў (100-процантны перавод студэнтаў з першага курсу на другі, поўнае зьнішчэньне прагулаў і спазьненьняў на заняткі, павышэньне якасьці вучобы).

У рабоце парт'ячэек аддзяленьняў пытаньні вытворча-акадэмічнага характару, кіраўніцтва ходам сацспаборніцтва і ўдарніцтва займаюць вельмі малое месца. Ячэйкі не заслухоўваюць інфармацыі паасобных камуністаў аб іх удзеле ў рабоце ўдарных брыгад.

Партарганізацыя інстытуту амаль не вяла ніякай работы сярод студэнцтва, а таксама і навуковых работнікаў. Апошнія ня ўцягнуты ў работу інстытуту, абмяжоўваюцца толькі выконваньнем сваіх абавязкаў па выкладаньні.

На ажыцьцяўленьне ленінскай нацыянальнай палітыкі і яе састаўной часткі — беларусізацыі, парт'ячэйка ў сваёй рабоце аддавала вельмі мала ўвагі. Пастановы апошніх зьездаў і кастрычніцкага пленуму ЦК КП(б)Б па нацпытаньні былі прапрацаваны сярод студэнцтва як праз сходы, так і паліт-гурткі. Аднак, гэта пытаньне ня было прапрацавана сярод навуковых работнікаў. Партарганізацыя некалькі раз ставіла пытаньне аб беларусізацыі ў інстытуце, аднак, у гэтым напрамку і да гэтага часу няма зруху ў практычным укараненьні беларусізацыі. Большасьць партыйцаў, камсамольцаў і беспартыйнага студэнцтва ня ўжываюць беларускай мовы ў штодзенным жыцьці. З боку дырэкцыі інстытуту не праяўлена настойлівасьці ў пераводзе работы на беларускую мову. На сёнешні дзень выкладаньне дысцыплін на беларускай мове дасягнута толькі на 45 проц. Устаноўленыя тэрміны вывучэньня беларускай мовы навуковымі работнікамі ў большасьці ня выкананы. Арганізаваныя гурткі беларусазнаўства працавалі слаба, а за апошні час фактычна ня існуюць.

У інстытуце мелі месца праявы вялікадзяржаўнага шавінізму і праявы шавінізмаў іншых колераў. Гэтыя вылазкі атрымалі жорсткі адпор з боку партарганізацыі і ўсяго студэнцтва. Партарганізацыя нанесла рашучы ўдар па праявах усякіх ухілаў ад ленінскай лініі ў нацыянальным пытаньні, мабілізавала масы на змаганьне з праяўленьнямі варожай ідэалёгіі.

Нарэшце, трэба падкрэсьліць, што самакрытыка як у партарганізацыі, так і наогул сярод студэнцтва, разгорнута невыстарчальна. Пытаньне аб крытыцы і самакрытыцы не прапрацавана сярод партыйцаў і мас студэнцтва. З боку паасобных студэнтаў наглядаецца некаторая боязьнь крытыкаваць недахопы ў працы навуковых работнікаў. З боку бюро парт'ячэйкі аднаго з аддзяленьняў была дапушчана палітычная памылка, якая выявілася ў забароне выпуску сьценавой газэты. Гэтай палітычнай памылцы бюро парткалектыву не дало належнай палітычнай ацэнкі. Партыйцы і камсамольцы прымаюць вельмі слабы ўдзел у выданьні насьценнай газэты, а партарганізацыя ў цэлым невыстарчальна скарыстоўвае яе для разгортваньня бальшавіцкай самакрытыкі.

Р. Д—скі.

За бальшавіцкую работу парткіраўніцтва Горацкай акадэміі

У студзені 1930 году бюро ЦК КП(б)Б дало наступную ацэнку работы партарганізацыі горацкай С.-Г. Акадэміі: «пяўменьне кіруючых органаў і актыву мабілізаваць увагу і сканцэнтраваць работу ячэйкі вакол выкананьня важнейшых на даным этапе разьвіцьця дырэктыў партыі, у прыватнасьці, па вырашаючым для Акадэміі пытаньні карэннай рэарганізацыі ўсяе яе работы».

Гэта ацэнка зьяўляецца зусім правільнай і зараз можа быць ужыта для характарыстыкі работы партарганізацыі акадэміі. За мінулы год рад брыгад і камісій, у тым ліку камісія ЦК КП(б)В, ЦКК-НК РСІ, брыгада ЦК УсеКП(б), газэты «Социалистическое земледелие» праводзілі абсьледваньне становішча акадэміі і рэалізацыі парткалектывам дырэктыў ЦК аб рэарганізацыі і паляпшэньні справы па падрыхтоўцы кадраў для сельскай гаспадаркі. Ня гледзячы на гэта, становішча ў акадэміі ў параўнаньні з мінулым годам амаль не зьмянілася. Вызначаныя мерапрыемствы шматлікімі брыгадамі і камісіямі ў акадэміі амаль не рэалізаваны. Парткалектыў і факультэцкія ячэйкі не займаліся пытаньнем рэалізацыі важнейшых дырэктыў партыі аб падрыхтоўцы кадраў, аб бесьперапыннай вытворчай практыцы, аб актыўных мэтадах выкладаньня, аб навуковых кадрах для акадэміі, зоаінстытуту і г. д.

Роспуск бюро парткалектыву за бязьдзейнасьць і за рад палітычных памылак, прыцягненьне да партадказнасьці кіруючых работнікаў нічаму не навучыла партыйнае кіраўніцтва акадэміі. Толькі зараз партыйны актыў адважыўся рашуча асудзіць памылкі мінулага кіраўніцтва і вызначыць шляхі далейшай работы партарганізацыі. Аднак, трэба канстатаваць, што поўнай мабілізацыі масы камуністаў, беспартыйнага студэнцтва і навуковых работнікаў на выкананьне дырэктыў партыі аб падрыхтоўцы кадраў, на хутчэйшае правядзеньне рэарганізацыі акадэміі — яшчэ няма.

Са складу акадэміі вылучаны толькі зоаінстытут і лясны інстытут. Акадэмія да апошняга часу ўсё яшчэ застаецца шматфакультэтнай, прычым, рад факультэтаў ня мае выстарчальнага кантынгенту выкладчыкаў і адпаведнай матар'яльнай базы.

У катастрафічным становішчы знаходзіцца мэліярацыйны факультэт, на якім замест 21 навуковага работніка па спэцыяльных дысцыплінах ёсьць толькі 6, што ні ў якім разе не забясьпечвае нармальнай бесьперабойнай работы факультэту і не дае магчымасьці падрыхтаваць адпаведных кадраў інжынэраў-мэліяратараў. Два апошнія курсы зараз накіраваны для заканчэньня сваёй адукацыі ў Менск і Маскву. Ня ў лепшым, а шчэ у горшым становішчы знаходзіцца факультэт мэханізацыі і электрыфікацыі.

Да гэтага часу яшчэ ня высьветлен профіль будучага спэцыяліста, якога рыхтуе той ці іншы факультэт акадэміі. У навучальных плянах мэлфаку роўнае месца займаюць дысцыпліны па дзьвёх спэцыяльнасьцях: па гідрабудаўніцтве, асушэньні і вадазабесьпячэньні. Такім чынам, мэліярацыйны факультэт ні ў якім разе ня можа падрыхтаваць адпаведных кадраў інжынэраў-мэліяратараў. Ні аддзел кадраў Наркамзему, ні дырэкцыя зоаінстытуту дакладна ня ведаюць, якіх спэцыялістаў рыхтуе зоаінстытут.

Такому становішчу ў акадэміі значна садзейнічала і тое, што парткалектыў ня ўзьняў на належную вышыню работу факультэцкіх ячэек, слаба змагаўся заператварэньне ячэек у сапраўдныя кіруючыя штабы па падрыхтоўцы кадраў для сацыялістычнага сэктару сельскай гаспадаркі.

Кіраўніцтва парткалектыву было зьнята з вялікім спазьненьнем. Горацкі райком партыі, ня гледзячы на неаднаразовыя патрабаваньні партыйнага актыву акадэміі, пакінуў на рабоце сакратаром парткалектыву Эгліта, які аказаўся няздольным змагацца за выкананьне дырэктыў партыі аб падрыхтоўцы кадраў і мабілізаваць партарганізацыю і шырокія масы студэнцтва на няўхільнае ажыцьцяўленьне генэральнай лініі партыі, на рашучае змаганьне з нацыянал-дэмакратамі са скажэньнямі нацыянальнай палітыкі.

Новае кіраўніцтва парткалектыву яшчэ ў належнай ступені не павярнулася тварам да акадэмічнай працы, не перабудавала сваёй работы ў адпаведнасьці з новымі задачамі, якія паставіла партыя перад ВУЗ'аўскімі партарганізацыямі, у сувязі з вялікім недахватам кваліфікаваных кадраў спэцыялістаў для сацыялістычнага сэктару сельскай гаспадаркі.

У сьценах акадэміі на працягу доўгага часу праводзілі контр-рэвалюцыйную работу вялікадзяржаўныя шавіністы тыпу **Хаўке, Крукава** і іншых, якія адкрыта выступалі супроць нацыянальнай палітыкі партыі. Разам з гэтым група антысэмітаў цкавала і зьдзекавалася над актыўнымі камсамольцамі-яўрэямі. Катэдра беларусазнаўства знаходзілася ў руках заядлага нацыянал-дэмакрата **Гаўрука.**

Ні партыйны калектыў, ні факультэцкія ячэйкі ў належнай меры ня здолелі даць рашучага адпору вялікадзяржаўным шавіністам і антысэмітам, ня здолелі арганізаваць шырокія масы студэнцтва на няўхільнае выкананьне ленінскай палітыкі партыі.

Большасьць студэнцтва ня ўцягнута ў грамадзкую работу.

Парткалектыў і акадэмія па сутнасьці нічога не зрабілі, каб дапамагчы раённай партарганізацыі выканаць дырэктывы партыі па калектывізацыі бядняцка-серадняцкіх гаспадарак раёну. Становішча калектывізацыі ў Горацкім раёне выразна характарызуе ўплыў сельска-гаспадарчай акадэміі на масы працоўнага сялянства. Процант калектывізаваных гаспадарак у Горацкім раёне ніжэй сярэдняга проценту па БССР. Гэта гаворыць аб тым, што акадэмія ня выкарыстала шырокіх магчымасьцяй па калектывізацыі бядняцка-серадняцкага сялянства ў раёне знаходжаньня акадэміі. Марудны тэмп калектывізацыі ў Горацкім раёне тлумачыцца перш за ўсе тым, што ў акадэміі яшчэ засталіся рэшткі прышчэпаўскай палітыкі.

Акадэмічная газэта **«За пралетарскія кадры»** ня выканала сваёй першачарговай задачы па мабілізацыі студэнцкай грамадзкасьці на змаганьне з нездаровымі зьявішчамі ў акадэміі, скажэньнямі нацпалітыкі, не зьявілася арганізатарам разгортваньня сацспаборніцтва і ўдарніцтва, не ўзьняла на патрэбную вышыню пытаньняў падрыхтоўкі высокакваліфікаваных, тэарытычна ўзброеных кадраў. Газэта ня стала змагаром за разгортваньне бальшавіцкай самакрытыкі, іншы раз дапамагала глушыць самакрытыку, прымірэнча адносячыся да вылазак клясавага ворага. Газэта зьмяшчала антысавецкія артыкулы прафэсара Някрасава, суправаджаючы іх добрадушнымі, бяззубымі камэнтарыямі. Характэрна, што газэта адмовілася зьмясьціць артыкул, у якім выкрывалася сутнасьць контр-рэвалюцыйных тэорый у кніжцы праф. Малякова. У акадэміі зусім не выкладаецца ленінізм і да гэтага часу не арганізаваны габінэт ленінізму-марксызму. Такім чынам студэнцтва пазбаўлена магчымасьці глыбокай распрацоўкі ленінізму. Характэрна, што студэнцтва да гэтага часу карыстаецца падручнікамі, якія заключаюць у сабе тэорыі Кандрацьцевых-Чаянавых.

Пастанова бюро ЦК аб узмацненьні кадраў выкладчыкаў па сацыяльна-эканамічных дысцыплінах ня выканана.

Партыйная арганізацыя акадэміі павінна згуртаваць усе свае сілы і мабілізаваць шырокія пласты студэнцтва і навуковых работнікаў на няўхільнае выкананьне дырэктыў партыі аб падрыхтоўцы кадраў. Бясспрэчна, што гэта задача можа быць выканана толькі пры ўмове жорсткага змаганьня з усякімі адхіленьнямі ад генэральнай лініі партыі, са скажэньнямі нацыянальнай палітыкі партыі.

Ул. Эль.

Не далі адпору дээртырскім настроям

У Марiна-Горскім сельска-гаспадарчым тэхнікуме ёсьць выпадкі яскравага і сьвядомага ігнараваньня пастаноў XVI зьезду партыі аб падрыхтоўцы кадраў і правядзеньні вытворчай практыкі. Вось, што піша, напрыклад, студэнт 2-га курсу тэхнічна-перапрацоўчага аддзяленьня Раманенка (камсамолец, кіраўнік паліттуртка ў тэхнікуме), які адбываў вытворчую практыку на першай ўсебеларускай выстаўцы на заводзе па тэхперапрацоўцы садавіны.

— «Тав. дырэктар тэхнікуму! Мой абавязак, як студэнта, давесьці да вашага ведама аб становішчы вытворчай практыкі, якую мы адбываем. Практыка нам нічога не дала. Гэтай рабоце можна навучыцца за тры дні. Завод выпрацоўвае толькі жэле і мармаляд. Адсюль вывад: забярэце нас хутчэй у тэхнікум, каб нам заняцца навучэньнем тэхналёгіі сельскай гаспадаркі».

Гэты ліст прасякнуты нежаданьнем працаваць і сьвядомым ігнараваньнем пастаноў партыі аб падрыхтоўцы кадраў і адбыцьці вытворчай практыкі. Гэты ліст доўга ляжаў у дырэктара і ніхто ім ня цікавіўся.

Раманенка і іншыя студэнты, якіх ён падпарадкаваў свайму ўплыву, былі асуджаны на партыйна-камсамольскай фракцыі заводу, на выстаўцы, а пасьля на агульным сходзе рабочых. Вакол іх адносін да работы была складзена належная грамадзкая думка, некаторых звольнілі.

Па прыезьдзе ўсіх студэнтаў з практыкі бюро ячэйкі ЛКСМБ тэхнікуму разгледзела пытаньне аб таварышох, якіх за апартуністычныя адносіны да практыкі, звольнілі з заводу. Бюро ячэйкі ўзяло пад абарону гэтых таварышоў. Яно не заастрыла ўвагі і ня склала належнай думкі адносна тых студэнтаў, якія нядбайна адносіліся да работы, зрывалі дагавор па сацспаборніцтве і г. д.

Бюро парт'ячэйкі тэхнікуму трэба рашуча ўдарыць па такім зьявішчы, асудзіць настроі, што ігнаруюць важнейшыя пастановы партыі. Трэба па-дзеламу ўзяцца за прапрацоўку адпаведных пастаноў XVI зьезду ЎсеКП(б) і XIII зьезду КП(б)Б.

Ю. П.

Апартуністы выключаны з партыі

Пастанова агульнага сходу парткалектыву пэдфаку БДУ

1. Заслухаўшы інфармацыю і пастанову бюро гаркому КП(б)В аб становішчы работы парткалектыву пэдфаку, агульны сход цалкам ухваляе і далучаецца да пастановы бюро гаркому КП(б)Б па гэтым пытаньні.

2. Сход цалкам згаджаецца з кваліфікацыяй, данай бюро гаркому КП(б)Б палітычным памылкам, як праваапартуністычным, якія выяўлены на пэдфаку і праваапартуністычнай практыкі ў галіне вытворча-акадэмічнай работы, так і іншым пытаньням і ўхваляе пастанову бюро гаркому аб роспуску бюро парткалектыву і перавыбарах бюро ячэек аддзяленьняў.

3. З свайго боку сход пастанаўляе выключыць з радоў партыі двурушнікаў, правых апартуністаў, якія разлажыліся і адарваліся ад мас—**Чмялеўскага і Кубліцкага.** Тав. **Пісьману** вынесьці суровую вымову з папярэджаньнем.

4. Усе гэтыя факты зьявіліся вынікам слаба разгорнутай самакрытыкі—гэтага мэтаду барацьбы за выкананьне прамфінпляну, барацьбы за генэральную лінію партыі, за бальшавіцкія тэмпы ў падрыхтоўцы пралетарскіх кадраў. Сход парткалектыву лічыць неабходным мабілізавацца і мабілізаваць усю масу камсамольцаў, беспартыйнага студэнцтва і навуковых работнікаў на разгортваньне сапраўднай бальшавіцкай самакрытыкі на выкананьне задач, пастаўленых партыяй у галіне падрыхтоўкі пралетарскіх спэцыялістаў, на выкананьне прамфінпляну і ўзьняцьце сацыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва на вышэйшую ступень, зьвярнуўшы асаблівую ўвагу на якасьць ударніцтва і на хутчэйшую ліквідацыю прарываў, што стварыліся ў выніку былога апартуністычнага кіраўніцтва парткалектыву.

5. Сход рашуча асуджае выступленьне тав. **Маўчана,** як выступленьне зусім няправільнае, па сутнасьці антыпартыйнае, якое зводзілася да таго, што ён, як член бюро калектыву, і фактычна ўсё бюро калектыву, па яго думцы, не адказвае за працу дэканату, за працу яўсэкцыі і інш. і што ў заяве Пісьмана і выступленьнях т. т., у пастанове актыву і бюро гаркому многа «натаскана», «прыклеена» і інш. Сход лічыць неабходным справу аб **Маўчану** і яго выступленьні перадаць для разгляду бюро калектыву.

6. Сход адзначае, што тав. **Бранштэйн** у сваім выступленьні аб рабоце на яўсэкцыі ня прызнаў сваіх памылак, а таму пытаньне аб тав. Бранштэйну перадаць на разгляд бюро калектыву.

7. Адначасова сход адзначае, што ў сваіх выступленьнях т. т. **Чмялеўскі, Кубліцкі і Пісьман,** прызнаючы ў асноўным свае памылкі, усё-ж да канца не праананалізавалі іх палітычнай шкоднасьці для партыі і па радзе пытаньняў ня прызналі праваапартуністычнай сваёй дзейнасьці і не асудзілі яе.

„Дэмпінг“ і „прымусовая праца“—грубая маскіроўка антысавецкага нападу

„У СССР няма нават і цені прымусовае працы“— пішуць нямецкія спэцыялісты з Бабруйску

На хлусьню цьвёрдалобых адказваем ударніцтвам

Заслухаўшы даклад **дырэктара Баркавіцкага леспрамгасу аб ходзе лесазагатовак і вывазкі па Боркавіцкім леспрамгасе** і аб шалёным цкаваньні сусьветнай зграі імпэрыялістаў супроць нашага ляснога экспарту, **агульны сход рабочых і служачых Боркавіцкага леспрамгасу з абурэньнем адхіляе паклёп ангельскіх і амэрыканскіх кансэрватараў** і іх лёкаяў — газэтных пісак аб тым, што, нібы, на савецкіх лесарасправоўках ужываецца «прымусовая праца», што быццам савецкія рабочыя пастаўлены ў цяжкія матар'яльныя ўмовы ў лесе.

Сход расцэньвае антысавецкую кампанію буржуазных газэт, як чарговую спробу сарваць сацыялістычнае будаўніцтва ў СССР.

У адказ на наглыя вылазкі розных Фішаў, Хіксаў і К-о рабочыя і служачыя Боркавіцкага леспрамгасу абяцаюць у найкарацейшы тэрмін ліквідаваць прарыў па лесазагатоўках, вывазцы і адгрузцы і ўжо далейшую працу праводзіць пад лёзунгам «НАШ АДКАЗ ЦЬВЁРДАЛОБЫМ».

Рабочыя і служачыя абвяшчаюць сябе ўдарнікамі па выкананьні вышэйпамянёнай працы, асабліва па экспарце.

У адказ цьвёрдалобым узмацняем абароназдольнасьць нашай краіны і **ўносім 250 рублёў на пабудову дырыжабля «КЛІМ ВАРАШЫЛАЎ».**

Рабочыя і служачыя ў адзін з бліжэйшых дзён арганізуюць суботнік па вывазцы, адгрузцы і загатоўцы экспартных лесаматар'ялаў і выклікаюць пасьледваць іх прыкладу рабочых і служачых Полацкага леспрамгасу.

Вось як адгукнуліся рабочыя і служачыя Боркавіцкага леспрамгасу ў адказ цьвёрдалобым і іх лёкаям — сацыял-фашыстам.

Праца ў СССР—справа гонару, славы, гэройства

Рабочыя шчотачнай фабрыкі імя Крупскай у колькасьці 750 асоб, заслухаўшы інфармацыю аб новым паклёпе аб «прымусовай працы» ў СССР, заяўляюць рашучы пратэст супроць новых выпадаў клясавых ворагаў.

Рабочыя фабрыкі, як і ўсе рабочыя нашай краіны, штодзенна даказваюць на справе, што праца ў СССР не прымусовая, як гэта прабуюць паказаць імпэрыялісты, **а справа гонару, славы, гэройства.**

Наша праца радасная, бо мы працуем на саміх сябе.

Арганізацыя новых ударных брыгад, далейшае паляпшэньне якасьці нашай працы—вось наш адказ на іх палітыку і брудны паклёп. Толькі нашы сацыялістычна-сьвядомыя адносіны да вытворчасьці дазволілі нам высунуць сустрэчны грамфінплян.

Мы заклікаем пралетарыят г. Менску выкрыць паклёп імпэрыялістычных драпежнікаў.

Мы адказваем на паклёп арганізацыяй новых ударных брыгад, барацьбой за паляпшэньне якасьці нашай працы, узмацненьнем калектываў і пашырэньнем калектыўнай працы.

На паклёп і байкі аб нібы «прымусовай працы» ў СССР мы адкажам уступленьнем у партыю і камсамол.

„Калі цьвёрдалобыя лічаць „вольнай працай“ разгон беспрацоўных кулямётамі— дык такой „вольнай працы“ ў СССР ня было і ня будзе“

У сувязі з паклёпамі імпэрыялістаў аб прымусовай працы ў СССР, рэдакцыя газэты «Камуніст» атрымала лісты нямецкіх рабочых, якія працуюць у Бабруйску.

МЭХАНІК ЭЛЕКТРАСТАНЦЫІ КАМБІНАТУ ТАВ. ТЫЛЬ У СВАІМ ЛІСЬЦЕ ПІША: «У СССР НЯМА НАВАТ І ЦЕНІ ПРЫМУСОВАЙ ПРАЦЫ. Самі рабочыя, улічваючы недахват рабочай сілы, абсалютна добраахвотна прымацоўваюцца на некаторы час да прадпрыемстваў. Праца на прадпрыемствах СССР праводзіцца на аснове калдагавароў, у якіх прадугледжаны такія пункты забесьпячэньня рабочых, **ЯКІХ НЯМА НІ Ў АДНЭЙ КАПІТАЛІСТЫЧНАЙ КРАІНЕ. КАЛІ РОЗНЫЯ ФІШЫ І ЦЬВЁРДАЛОБЫЯ ЛІЧАЦЬ «ВОЛЬНАЙ ПРАЦАЙ» РАЗГОН БЕСПРАЦОЎНЫХ КУЛЯМЁТАМІ І СЬЛЁЗАТАЧЫВЫМІ ГАЗАМІ, АБО ЭКСПЛЁАТАЦЫЮ КАЛЁНІЯЛЬНЫХ НАРОДАЎ, ДЫК ЗРАЗУМЕЛА, ШТО ТАКОЙ «ВОЛЬНАЙ ПРАЦЫ» Ў СССР НЯ БЫЛО І НЯ БУДЗЕ».**

МАНТАЖНЫ МАЙСТАР ФАНЭРНАГА ЦЭХУ КАМБІНАТУ ФРЫБІНГ ПІША:

«Я на працягу трох год працую на прадпрыемствах СССР. Магу пасьведчыць, што **НІЯКІХ ПРЫМУСОВЫХ МЭТАДАЎ РАБОТЫ НЯМА.** Буйныя тэмпы індустрыялізацыі, якія прызнаюцца і капіталістычнымі краінамі, ніяк ня могуць быць дасягнуты прымусовай працай.

Я адчуваю сябе ў СССР вельмі добра і абсалютна добраахвотна вярнуўся з Нямеччыны на работу ў СССР».

ПРАДСТАЎНІК НЯМЕЦКАЙ МАШЫННА-БУДАЎНІЧАЙ ФІРМЫ «ВУМАГ» — КОНРАД — заявіў:

«НА АСНОВЕ ЎСЯГО ТАГО, ШТО Я БАЧЫЎ У СССР МАГУ ЗАЯВІЦЬ, ШТО НІДЗЕ РАБОЧЫ НЕ АДЧУВАЕ СЯБЕ ТАК ВОЛЬНА Ў РАБОЦЕ І НАОГУЛ, ЯК У СССР».

Патрабуем абсьледваньня рабскай працы ў Амэрыцы

Заслухаўшы паведамленьне аб агіднай хлусьні, выдуманай капіталістычнымі наймітамі, аб існуючай у СССР нібы «прымусовай працы», агульны **сход заводу «Камінтэрн»** заяўляе рашучы пратэст супроць новых вылазак клясавых ворагаў.

Капіталісты ўсіх краін крычаць аб прымусовай працы для таго, каб **прыкрыць нячуваную эксплёатацыю мільённаў рабочых калёніяльных краін, але пралетарыят і працоўныя ўсяго сьвету добра ведаюць, што толькі ў СССР ёсьць свабодная творчая работа.**

Рабочыя заводу «Камінтэрн» у адказ на хлусьню капіталістаў лічаць неабходным арганізаваць усесаюзны суботнік па дапамозе транспарту.

Мы патрабуем стварыць міжнародную камісію з рабочых Савецкага Саюзу і міжнароднага пралетарыяту, працоўнага сялянства і працоўнай інтэлігенцыі для дэтальнага агляду ўмоў жыцьця рабочых і беспрацоўных у капіталістычных краінах і ў калёніях.

Наш адказ на капіталістычныя паклёпы аб «прымусовай працы» ў СССР—будзе выкананьне і перавыкананьне прамфінпляну, мабілізацыя ўсёй рабочай клясы на выкананьне задач трэцяга рашаючага году пяцігодкі і выкананьня пяцігодкі за чатыры гады шляхам яшчэ большага разгортваньня ўдарніцтва і аўладаньня зброяй і тэхнікай.

Наш адказ—яшчэ больш узмацніць абароназдольнасьць нашай краіны.

За сусьветны Кастрычнік, за абарону СССР супроць панаваньня капіталу!

Наглымі паклёпамі імпэрыялістам не сарваць сацбудаўніцтва

Агульны сход рабочых і адміністрацыйна - тэхнічнага пэрсаналу машынабудаўнічага заводу «Энэргія» рашуча пратэстуе супроць паклёпу ангельскіх і амэрыканскіх кансэрватараў і іх лёкаяў сацыял-фашыстаў аб тым, быццам на савецкіх лесараспрацоўках ужываецца «прымусовая праца» і, што рабочыя Савецкага Саюзу знаходзяцца ў цяжкіх матар'яльных і бытавых умовах. Гэтымі наглымі паклёпамі буржуазіі не ўдасца сарваць наша сацыялістычнае будаўніцтва.

У адказ на наглыя вылазкі ангельскіх і амэрыканскіх цьвёрдалобых мы, рабочыя і адміністрацыйна - тэхнічны пэрсанал, заяўляем, што не дапусьцім зрыву нашай пяцігодкі, што прамфінплян 3-га рашаючага году ня толькі выканаем, але і перавыканаем.

Побач з гэтым мы ўзмацнім фонд абароназдольнасьці нашай краіны. Агульны сход лічыць неабходным выпусьціць падпісныя лісты на збор сродкаў у фонд пабудовы шасьцікалёсных аўтамабіляў для Чырвонай армії. Агульны сход зьвяртаецца з заклікам да ангельскіх і амэрыканскіх рабочых стварыць міжнародную рабочую камісію для азнаямленьня са становішчам працы на лесараспрацоўках у Амэрыцы і калёніях Англіі.

Прымусовая праца для беспрацоўных у Баўгарыі і Аўстрыі

ВЕНА. На пасяджэньні парламанту абмяркоўвалася пытаньне аб прымусовай працы для беспрацоўных. Пытаньне гэта пастаўлена па ініцыятыве кіраўніка фашыстаў — рускага белаэмігранта, царскага палкоўніка Дзьякава, які спасылаецца пры гэтым на прыклад Баўгарыі. Пры рым ямапце ўжо працуе камісія, якая вучае пытаньне аб ...

БОЛЬШАСЬЦЬ МЯСЦОВЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ І ДРУК ЯШЧЭ НЯ УКЛЮЧЫЛІСЯ У ДЭКАДУ ПРАВЕРКІ ПАДРЫХТОЎКІ ДА СЯУБЫ, АБВЕШЧАНУЮ ЦК КП(б)Б

НЕДААЦЭНКА ДЭКАДЫ ПРАВЕРКІ—АПАРТУНІСТЫЧНАЯ НЕДААЦЭНКА ЗНАЧЭНЬНЯ МАБІЛІЗАЦЫІ МАС НА БАРАЦЬБУ ЗА ДРУГУЮ БАЛЬШАВІЦКУЮ СЯУБУ, ЗА МАГУТНЫ КАЛГАСНЫ ПРЫЛІУ

Неадкладна разгарнуць праверку, абярнуўшы яе ў бальшавіцкі штурм прарываў у выкананьні ўдарнай праграмы бягучай пасеўнай кампаніі

Друк цягнецца ў хвасьце

Два факты.

1. **Ад пачатку дэкады праверкі** падрыхтоўка да сяўбы, якая абвешчана ЦК КП(б)Б, **прайшло 4 дні.**

2. Апошняя **зводка** Наркамзему **малюе ганебныя паказальнікі падрыхтоўкі** да бальшавіцкай вясны.

Ці пачата дэкада праверкі па мясцох і мабілізаваны шырокія масы на яе правядзеньне, ці прынялі раённыя і нізавыя арганізацыі належныя меры, каб **абярнуць дэкаду праверкі ў бальшавіцкі штурм прарываў?**

Калі меркаваць па нашым друку як раённым, так і цэнтральным, дык наогул ніякай дэкады праверкі ў БССР ня існуе. Толькі **«Рэчыцкая праўда»** і **«Камунар Магілеўшчыны»,** уключыўшыся ў праверку, мабілізавалі сваіх рабселькораў на яе правядзеньне. **Пераважная-ж большасьць раённых газэт піша аб чым хочаце, але менш за ўсё аб падрыхтоўцы да сяўбы і... нічога аб праверцы.**

Па раённым друку раўняюцца і цэнтральныя беларускія газэты, якія не паставілі праверку ў цэнтр сваёй увагі і, як відаць, лічаць, што ёю павінна займацца толькі адна «Зьвязда». У прыватнасьці, «Калгасьнік Беларусі» ігнаруе дэкаду, лічачы, што для яго зьяўляецца абавязковым удзел толькі ва ўсесаюзнай праверцы друкам падрыхтоўкі да сяўбы, якая адбудзецца з 1-3 сакавіка («К. Б.», № 27).

Весткі, якія паступаюць непасрэдна з месц, цалкам пацьвярджаюць **наяўнасьць недаацэнкі дэкады праверкі падрыхтоўкі да сяўбы** з боку значнай колькасьці мясцовых арганізацый. На сёнешні дзень ня больш **10 раёнаў паведамілі, што яны ўключаюцца ў дэкаду праверкі** і мабілізуюць увесь актыў на яе правядзеньне.

Маўчаньне пераважнай большасьці раёнаў **азначае, што рад мясцовых арганізацый усё яшчэ не разумеюць вялізарнага значэньня праверкі, як** мерапрыемства, якое дазваляе ўцягнуць самыя шырокія пласты калгасьнікаў і аднаасобнікаў—беднякоў і серадпякоў—у ажыцьцяўленьне важнейшых дырэктыў партыі і ўраду. Гэта значыць, што **да ліквідацыі самага буйнога прарыву—на вучастку масавай работы—ня прыступлена.** Бясспрэчна, у радзе выпадкаў гэта зьяўляецца вынікам тэй-жа праваапартуністычнай практыкі, якая перашкаджае нарастаньню тэмпаў падрыхтоўкі.

Мы канстатуем, такім чынам, зусім нездавальняючае выкананьне апошняй пастановы ЦК КП(б)Б аб ходзе падрыхтоўкі да веснавой сяўбы. **Ня выконваецца асноўнае мерапрыемства, намечанае гэтай пастановай,** г. зн. правядзеньне сапраўды масавай праверкі падрыхтоўкі да другой бальшавіцкай вясны. Прычым, друк, які павінен быў у гэтай праверцы прыняць вялізарнейшы ўдзел, мабілізуючы рабселькораў, масы калгасьнікаў і аднаасобнікаў і па-бальшавіцку дабіваючыся неадкладнай ліквідацыі прарываў, **САМ ГАНЕБНА ЦЯГНЕЦЦА Ў ХВАСЬЦЕ. Друк ня толькі не выкрывае апартуністаў, якія не жадаюць выконваць апошнюю дырэктыву ЦК, але і сам ня прымае належных захадаў, каб гэту праверку арганізаваць, не дапамагае ў гэтай справе мясцовым партыйным арганізацыям.**

Апартуністычнай недаацэнцы значэньня дэкады праверкі павінен быць пакладзен канец. «Зьвязда» патрабуе **ад усіх раённых і цэнтральных беларускіх газэт неадкладнага ўключэньня ў дэкаду праверкі** і сапраўднага разгортваньня адпаведных мерапрыемстваў у гэтай галіне.

Усе партыйныя арганізацыі абавязаны зараз-жа практычна прыступіць да праверкі падрыхтоўкі да сяўбы.

Гэта значыць, што імі неадкладна павінны быць ужыты належныя меры для мабілізацыі мас на праверку і ліквідацыю прарываў. Наяўныя сілы нізавога актыву трэба кінуць на пэўныя вучасткі на дапамогу калгасам, саўгасам, сельсаветам, вёскам.

Дэкада праверкі павінна быць абернута ў бальшавіцкі штурм прарываў, у сапраўды масавую самаправерку нашай падрыхтаванасьці да другой бальшавіцкай сяўбы на ўсіх зьвеньнях.

Дэкада праверкі павінна выявіць канкрэтных носьбітаў апартуністычнай практыкі, якая зрывае сваячасовае выкананьне важнейшых мерапрыемстваў партыі і ўраду, і паказаць узорныя прыклады бальшавіцкай ударнай работы, на якіх можна было-б вучыць адсталыя раёны, сельсаветы, калгасы.

2 новыя калгасы за час калгаснага зьезду

ШКЛОЎ. (Па тэлеграфу). Раённы зьезд калгасаў абвясьціў сябе мабілізаваным на ліквідацыю прарываў у падрыхтоўцы да сяўбы. У часе зьезду **арганізаваны два новыя калгасы ў складзе 34-х гаспадарак. Лепшыя ўдарнікі — 27 удзельнікаў зьезду—падалі заявы аб уступленьні ў партыю і 1 калгасьніца—у камсамол.**

Вынікі першых дзён *сталінскага заклiку ў калгасы*

ЗАСЛАЎЕ. (Па тэлефону). Першыя дні сталінскага заклiку ў калгасы далі значныя вынікі. **АРГАНІЗАВАНА 6 НОВЫХ КАЛГАСАЎ: «Сталінец»—21 гаспадарка, «Чырвоны сьцяг»—14 гаспадарак, «Ударнік»—23 гаспадаркі, «Новае жыцьцё»—20 гаспадарак, «Хваля рэвалюцыі»—18 гаспадарак, «Новы сьвет»—22 гаспадаркі.**

У ІСНУЮЧЫЯ КАЛГАСЫ ЎЛІЛОСЯ НОВЫХ 68 ЧЛЕНАЎ.

ВАЎЧКОЎ.

Належных зрухаў няма

ГАРАДОК. (Па тэлеграфу). **Першыя дзьве дэкады лютага не далі належных зрухаў у падрыхтоўцы да другой бальшавіцкай вясны.** Рост старых калгасаў нязначны. Арганізаваліся толькі 4 першапачатковыя аб'яднаньні. **Абмалот яшчэ не разгорнут належным чынам і зацягваецца.** Рамонт затрымліваецца з-за адсутнасьці жалеза. **Выяўленьне ўнутраных рэсурсаў мэталю, годнага для рамонту, ідзе слаба. Збожжачыстка затрымліваецца з-за няспраўнасьці машын.**

Ніканаў.

Узмацніць рэпрэсіі супроць кулакоў, *якія ня выканалі цьвёрдых заданьняў*

(ПАСТАНОВА ЧАЦЬВЁРКІ ПА ПЫТАНЬНЯХ ІЛЬНАЗАГАТОВАК)

Заслухаўшы інфармацыю т.т. Абрамсона, Лаціса і Шэйніна аб ходзе ільназагатовак, чацьвёрка па пытаньнях ільназагатовак пастанавіла:

Узмацніць рэпрэсіі ў адносінах да кулакоў, якія ня выканалі заданьняў да 15 лютага, прыцягнуць іх да судовай адказнасьці з канфіскацыяй маёмасьці, у першую чаргу ільну.

Запрапанаваць райкомам партыі і фракцыям РВК пры праверцы выкананьня цьвёрдых заданьняў кулацкімі гаспадаркамі забясьпечыць выкананьне дырэктыў аб ахопе 3-6 проц. двароў з тым, каб з агульнага пляну ільназагатовак імі было выканана 12-15 проц.

Запрапанаваць Белкаапсаюзу і Ільнаводсаюзу, усім райкомам партыі і фракцыям РВК зараз-жа арганізаваць у раёнах праз загатоўчы апарат падворны збор ільну з прэміяваньнем ільназдатчыкаў на месцы.

Лічыць неабходным, каб на ўвесь час ударнага месячніка, абвешчанага X зьездам саветаў, засталіся ўсе існуючыя штабы па правядзеньні штурму ільназагатовак.

Запрапанаваць Белкаапсаюзу ўжыць усе захады да ўзмацненьня завозу тавараў для прэміяваньня па ільназагатоўках.

Адзначаючы нездавальняючасьць, в ў некаторых выпадках і адсутнасьць работы з беднатой, чацьвёрка пастанавіла прасіць ЦК КП(б)Б указаць райкомам партыі спэцыяльным лістом на неабходнасьць узмацненьня работы ...

X ЗЬЕЗД САВЕТАЎ

Ранішняе пасяджэньне 26-га

Т.т. РАГОЗІН і ВЫСОКАС зварачаюць увагу зьезду на тое, што ў сучасны момант, як ніколі, востра стаіць пытаньне кадраў для прамысловасьці БССР. [illegible]

[illegible] тав. БАРЫСЕНКА.

**

— Удзел жанчын у сацыялістычнай прамысловасьці яшчэ невыстарчальны,— кажа тав. МАЗАЛЕВА, — мы часамі не рашуча, нібы баючыся, выпучаем яе на кіруючую работу.

Трэба ўзьняць значна палепшыць бы- [illegible]

Аб патрэбах магілёўскіх прадпрыемстваў гаворыць тав. МЕНІШАЎ. [illegible]

Тав. КАМІНШТЭЙН [illegible]

[illegible] «ДОМБАЛ», «КАСТРЫЧНІКУ» [illegible]

У спрэчках па абедзьвюм дакладам выступілі тав. ДВАРСКАЯ, АЛЕХНІКАЎ, КАЛЮЖНІЧ, МУРЗІЧ, БЯРКО, БАСІН.

[illegible] Акадэміі Навук. Да мікрафону прабіраецца т. ЛЯЎДАНСКІ.

— Вы добра ведаеце, што прадстаўляла сабою Акадэмія на працягу раду гадоў. Вы ведаеце, што там зьвіла сабе гняздо контр-рэвалюцыйная група беларускіх нацыянал-дэмакратаў. Зараз, калі адбываецца праверка апарату БАН, калі пераглядаюцца ўсе працы Акадэміі, робіцца відавочнай тая агідная роля, якую адыгрывалі былыя «акадэмікі» падгалос- [illegible]

[illegible]

З прывітаньнем ад імя інстытуту аспірантуры БАН выступае тав. ЧАРНЕЦКІ.

[illegible] пружанай вучобай ператварыць Акадэмію Навук з цытадэлі контр-рэвалюцыі, якою яна зьяўлялася да апошняга часу, у цэнтр марксыцка-ленінскай навуковай думкі. Мы павінны ставіць перад Акадэміяй канкрэтныя заданьні ўдзелу ў сацыялістычным будаўніцтве.

Зараз мы павінны, як можна хутчэй ліквідаваць адставаньне навукі ад тэмпаў сацыялістычнага будаўніцтва, а таксама змагацца з ухіламі ў бок абстрагаваньня яе. Нам трэба ня толькі замя- [illegible]

— Інстытут аспірантуры запрашае X зьезд саветаў БССР [illegible]

Тав. ВАРОНІЧАЎ [illegible]

— X зьезд саветаў, — адзначае тав. Варанічаў, [illegible]

Потым сакратар зачытвае прывітальныя тэлеграмы з розных куткоў БССР. «У НАРАЎЛЯНСКІМ раёне гэтымі днямі арганізаваліся два новыя калгасы па 23 двары»... «Першы зьезд калгасаў ЛЕЗЬНЕНШЧЫНЫ абвясьціў сябе ўдарным па правядзеньні другой бальшавіцкай вясны. У часе зьезду стварыліся 4 новыя калгасы з 76 гаспадарак»... «У МАЗЫРШЧЫНЕ арганізаваўся мопраўскі калгас імя Макса Гельца»... «ГОМЕЛЬСКІЯ лесарубы арганізавалі суботнік па вывазцы лесу»...

На вячэрнім пасяджэньні выказваліся ў спрэчках 13 чалавек. [illegible]

Зьезд зацьвердзіў у асноўным [illegible]

У канцы пасяджэньня зьезд вітаюць [illegible] ім СНК БССР.

Бабруйская дэлегацыя Х-га зьезду саветаў прымае выклік Глускай дэлегацыі (надрукавана ў газэце «Савецкая Беларусь» ад 25-II г. г.) на куплю трактара імя Х-га зьезду саветаў, уносіць 56 руб. і выклікае Менскую, Віцебскую, Аршанскую, Магілеўскую, Полацкую і Мазырскую.

11 подпісаў.

Мабілізацыя сродкаў—неадлучная частка барацьбы за пяцігодку за чатыры гады

Справаздачна-перавыбарчую кампанію камсодаў правесьці па-бальшавіцку

Ад працаздольнасьці камісій садзейнасьці залежыць посьпех выкананьня фінпляну

Кампанія, аб якой... забыліся

На працягу студзеня-лютага павінна быць справаздачна-перавыбарчая кампанія камісій садзейнасьці. [illegible]

[illegible] павінна была ўзьнесьці рашучым пераломам у работу камісій садзейнасьці перавесьці яе на сапраўды баявыя тэмпы, на рэйкі сацспаборніцтва і [illegible]

Як-жа разгорнута справаздачна-перавыбарчая кампанія камісій садзейнасьці?

На жаль, мы прымушаны канстатаваць, што гэта кампанія па БССР ня [illegible]

[illegible] садзейнасьці і прадпрыемстваў не даведзены.

Трэба неадкладна выправіць дапушчаныя памылкі. Трэба разгарнуць шырокую падрыхтоўку да справаздачна-перавыбарчай кампаніі камісій садзейнасьці і правесьці яе ва ўдарным парадку.

Ударнікі, на дапамогу калгаснай вясьне!

Шэфскія арганізацыі яшчэ не павярнуліся тварам да калгаснага прыліву

Прафсаюзы, шэфы, максымум людзей і сродкаў—на падрыхтоўку да веснавой кампаніі, на арганізацыю сталінскага прыліву ў калгасы

Выкананьне плянаў падрыхтоўкі да сяўбы—адзіны паказальнік шэфскай работы

Толькі ўчора мы зьмясьцілі зводку Наркамзему БССР на 20 лютага. Зводка сьведчыць аб тым, што НІЯКАГА ЗРУХУ Ў АЖЫЦЬЦЯЎЛЕНЬНІ АСНОЎНЫХ МЕРАПРЫЕМСТВАЎ ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ ДА СЯЎБЫ НЯМА. Заданьне па ссыпцы насенных фондаў у калгасах выканана ўсяго на 32 проц., а па камітэтах узаемадапамогі — на 10,3 проц. Плян засыпкі страхавых фондаў выканан калгасамі на 12,2 проц. і прыблізна на столькі-ж аднаасобнікамі. Пасеўныя пляны даведзены толькі да 62,9 проц. калгасаў і да 27,9 проц. аднаасобных двароў. Загатоўка насеньня кармавых культур фактычна яшчэ не распачата.

Нарастаньне тэмпаў калектывізацыі вельмі нязначнае. Выкананьне пляну калектывізацыі, вызначанага пленумам ЦКК КП(б), такімі тэмпамі не забясьпечваецца.

Зводка гаворыць аб тым, што ў радзе раёнаў мае месца апартуністычны самацёк, што многія раёны не пераключыліся на ўдарную падрыхтоўку да пасеўнай кампаніі.

Такое становішча патрабуе ад ПРАЛЕТАРСКІХ, ЗАВОДЗКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ ЗНАЧНА ЎЗМАЦНІЦЬ СВАЮ РАБОТУ НА ВЁСЦЫ. Асабліва павінны падцягнуцца ШЭФСКІЯ АРГАНІЗАЦЫІ.

«XVI ПАРТЫЙНЫ ЗЬЕЗД З УСЁЙ РАШУЧАСЬЦЮ СТАВІЦЬ ПЕРАД ПРАФСАЮЗАМІ ЗАДАЧУ МАБІЛІЗАЦЫІ РАБОЧЫХ МАС І ПЕРШ ЗА ЎСЁ РАБОЧЫХ, ЯКІЯ МАЮЦЬ СУВЯЗЬ З ВЁСКАЙ, ДЛЯ ПРАКТЫЧНАЙ ДАПАМОГІ Ў СПРАВЕ ПРАВЯДЗЕНЬНЯ КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ» (З рэзалюцыі па дакладу тав. ШВЭРНІКА).

Што зрабілі нашы прадпрыемствы, прафсаюзы для выкананьня гэтай дырэктывы? Матар'ялы, якія мы сёньня зьмяшчаем, кажуць аб тым, што тэмпы ўдзелу фабрык і заводаў і ўстаноў у падрыхтоўцы да пасеўнай кампаніі НЕВЫСТАРЧАЛЬНЫ. Нават на лепшых перадавых прадпрыемствах, якія ў мінулым годзе адзначылі шэфства над вёскай вялікай дапамогай («Энэргія», «Камунар», «Бальшавік»), у гэтым годзе робіцца вельмі мала. Як правіла, фабрыкі і заводы абмяжоўваюцца пасылкай адной-дзьвёх рамонтных брыгад, выпускаючы з-пад увагі неабходнасьць разгортваньня шырокай растлумачальнай, палітычнай і арганізатарскай работы сярод беднякоў і серадн'якоў у галіне калектывізацыі.

Прафсаюзы БССР, перад якімі XVI партзьезд паставіў выразную задачу — узмацніць удзел у сацыялістычнай перабудове сельскай гаспадаркі, нават яшчэ ня вырашылі раду арганізацыйных пытаньняў шэфскай работы, што тармозіць разгортваньне пралетарскай дапамогі вёсцы.

Кіраўніцтва з боку прафсаюзаў работай шэфскіх арганізацый зусім слабое. На фабрыках і заводах ня створаны моцныя шэфскі актыў. На такім заводзе, як «Энэргія», шэфскі актыў налічвае... 6 ЧАЛ. Такое становішча сьведчыць АБ НАЯЎНАСЬЦІ НЕДААЦЭНКІ РОЛІ РАБОЧЫХ, ЗАВОДЗКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ У СПРАВЕ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ПЕРАБУДОВЫ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ. Слаба так сама пастаўлена растлумачальная работа сярод рабочых прадпрыемстваў, асабліва сярод рабочых, ЗЬВЯЗАНЫХ З ВЁСКАЙ. Да гэтага часу не наладжана перадача фабрыкамі і заводамі сацыялістычных форм працы саўгасам і калгасам.

Такому становішчу трэба неадкладна пакласьці канец. Партыйныя арганізацыі павінны зараз-жа заслухаць справаздачныя даклады прафсаюзаў, фабзаўкомаў і шэфскіх арганізацый аб іх падрыхтоўцы да веснавой пасеўнай кампаніі. Пытаньне аб практычным удзеле кожнага прадпрыемства ў шэфстве над вёскай трэба прапрацаваць У КОЖНАЙ УДАРНАЙ БРЫГАДЗЕ. Работу ШЭФСКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ трэба ўзяць пад неаслабны РАБОЧЫ КАНТРОЛЬ.

Рабочыя фабрык і заводаў пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі і прафсаюзаў павінны дабіцца пералому ў выкананьні ўсіх мерапрыемстваў у справе падрыхтоўкі да веснавой [illegible]

Ударнікі Менску, Гомелю і Бабруйску прымеце выклік

рэдакцыі газэты „Зьвязда“

МЫ, УДАРНІКІ ВІЦЕБСКІХ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ, У КОЛЬКАСЬЦІ 300 АСОБ, ВЫЛУЧАНЫХ НА ДАПАМОГУ ВЁСЦЫ Ў ПРАВЯДЗЕНЬНІ ДРУГОЙ БАЛЬШАВІЦКАЙ ВЯСНЫ, БЯРЭМ НА СЯБЕ АБАВЯЗАК ПОЎНАСЬЦЮ ВЫКАНАЦЬ УСКЛАДЗЕНЫЯ НА НАС ПАРТЫЯЙ І ПРАФСАЮЗАМІ ЗАДАЧЫ. АБВЯШЧАЕМ СЯБЕ МАБІЛІЗАВАНЫМІ НА ЗМАГАНЬНЕ ЗА ГЕНЭРАЛЬНУЮ ЛІНІЮ НАШАЙ ПАРТЫІ, НА БЯЗЬЛІТАСНУЮ БАРАЦЬБУ З КЛЯСАВЫМ ВОРАГАМ І ЯГО АГЕНТУРАЙ — ПРАВЫМІ АПАРТУНІСТАМІ І «ЛЕВЫМІ» ЗАГІБШЧЫКАМІ, НА ЛЕПШЫ ЎДЗЕЛ У ПОЎНЫМ ВЫКАНАНЬНІ ВЫЗНАЧАНЫХ ПАРТЫЯЙ І САВЕЦКІМІ ОРГАНАМІ ПЛЯНАЎ ВЕСНАВОЙ СЯЎБЫ І КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ І ЎСІХ ПАЛІТЫЧНА-ГАСПАДАРЧЫХ ЗАДАЧ, ЗЬВЯЗАНЫХ З САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭКАНСТРУКЦЫЯЙ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ.

ВЫКЛІКАЕМ НА ЛЕПШЫ ЎДЗЕЛ У ПРАВЯДЗЕНЬНІ ВЕСНАВОЙ СЯЎБЫ ЎДАРНІКАЎ І ЎВЕСЬ ПРАЛЕТАРЫЯТ МЕНСКУ, ГОМЕЛЮ І БАБРУЙСКУ.

ПРЭЗЫДЫУМ КАНФЭРЭНЦЫІ: РУБІН, ГРАЧУХІН І ГУСАКОЎ.

ЛЕПШ ПАДРЫХТОЎВАЦЬ ПАСЫЛКУ БРЫГАД

Саюз мэталістаў паслаў у калгасы 124 кваліфікаваных рабочых для рамонту с.-г. інвэнтару. 126 рабочых павінны выехаць дадаткова. Між тым да сёнешняга дня ня вырашана пытаньне—**хто павінен плаціць камандыраваным.** Гэта выклікае шмат непаразуменьняў, скаргі рамонтных брыгад і **тармозіць далейшую пасылку брыгад.** Усяго павінны выехаць у вёску 500 рамонтных рабочых.

Гэтымі днямі выяжджаюць у вёску 66 дактароў, мабілізаваных саюзам мэдсанпрацы. 54 дактары будуць пасланы дадаткова праз некаторы час.

Саўгандальслужачыя павінны былі паслаць 250 рахункаводаў, тэрмінам на 20 дзён. Але раёны паслалі 324 рахункаводы. Апрача таго, саўгандальслужачыя паслалі яшчэ 90 культпалітработнікаў. Некаторую колькасьць брыгад пасылаюць і інш. прафсаюзы.

З усіх гарадоў БССР адзначыўся Віцебск, які паслаў у вёскі **300 чал.**

Лічбы гэтыя няпоўныя. На жаль, ні ў ЦСПСБ, ні ў ЦП саюзаў **няма дакладнага ўліку людзей, пасланых у вёску.**

Значна горш стаіць справа з **падрыхтоўкай** брыгад, якія выяжджаюць у вёску. У лепшым выпадку арганізуюцца трохдзённыя курсы. Значная частка брыгад накіроўваецца **бяз усякай падрыхтоўкі.** Уліку патрэбнасьцяй сельсаветаў і калгасаў няма. Нават у кіруючых калгасных установах не заўсёды можна знайсьці адпаведныя спраўкі.

З пасланых саюзам мэталістаў 124 рабочых, **некаторыя вярнуліся,** бо калгасы ім не далі работы (!). Ад часткі кваліфікаваных мэталістаў атрыманы лісты са скаргамі на тое, што іх не скарыстоўваюць, або скарыстоўваюць не па спэцыяльнасьці. Некаторыя райкалгасаюзы прад'яўляюць рамонтным брыгадам прэтэнзіі —чаму ня прывезьлі з сабой жалеза і вугалю для рамонту. Наогул відаць, што пасылка рамонтных брыгад праходзіць **без належнай падрыхтоўкі** і ўвязкі з сапраўднымі патрэбнасьцямі раёнаў і сельсаветаў.

Прафсаюзы павінны зрабіць з гэтых фактаў адпаведныя вывады.

„Камунар“ яшчэ не раскачаўся

Старшынёю Баваўнянскага сельсавету (Капыльскі раён) зьяўляецца рабочы заводу «Камунар». Над гэтым-жа сельсаветам шэфствуе і завод.

Камунараўцы правялі вялікую работу ў часе ўборачнай кампаніі. Паміж сельсаветам і заводам быў заключан сацыялістычны дагавор. У парадку шэфства завод абсталяваў для сельсавету пажарную каманду. Была паслана рабочая брыгада ў дапамогу сельсавету. У часе перавыбарчай кампаніі быў арганізован калгас, куды ўвайшлі 16 бядняцка-серадняцкіх гаспадарак.

Аднак, у цяперашняй веснавой кампаніі, дапамога падшэфнаму сельсавету з боку заводу «Камунар» невыстарчальная. Завод абмежаваўся пасылкай рамонтнай брыгады ў 7 чал.

Кепска пастаўлена растлумачальная работа аб веснавой кампаніі сярод рабочых. На заводзе працуе шмат рабочых, зьвязаных з вёскай. Але ўлік гэтых рабочых адсутнічае.

На заводзе былі гутаркі аб тым, каб падрыхтаваць з калгасьнікаў сьлесароў для калгасных кузьняў. Але гутаркі засталіся гутаркамі.

Над Капыльскім раёнам шэфствуе яшчэ рад арганізацый, як Эльвод, Наркамзем, МЦРК, Белсельтрэст і іншыя, але трэба адзначыць, што з боку гэтых арганізацый ніякай зацікаўленасьці шэфскай работай няма.

Іль.

Зводка

аб ходзе рэалізацыі пазыкі „Пяцігодка—за чатыры гады“ па становішчы на 20 лютага 1931 году.

Катэгорыі падпісчыкаў.	Кантрольн. лічбы.	Сума падпіскі.	% выкан. заданьня.	Узрост за дэкаду.
Сярод рабочых і служачых	13.700	14.099,2	102,9	222,6
Сярод сялян . . .	6.000	2.737,1	45,6	104,2
Сярод іншых	1.500	1.181,9	78,8	15,2
РАЗАМ:	22.200	18.018,2	85,0	342,0

На „Ударніку“—не па-ўдарнаму

Камісія садзейнасьці дзяржкрэдыту і ашчадсправе заводу «Ўдарнік» працуе зусім дрэнна. І гэта ня дзіўна. Да апошняга часу ў складзе камісіі былі такія асобы, якія ня толькі не вялі агітацыйна - растлумачальнай работы ў цэхах, але нават самі не падпісаліся на пазыку.

На сёнешні дзень **пазыкай ахоплена ўсяго 80 проц. рабочых.** Агульная сума падпіскі складае **70 проц. двухтыднёвага заработку.**

Толькі нядаўна заводзкія арганізацыі прынялі меры для ўзмацненьня рэалізацыі пазыкі. У дапамогу камісіі садзейнасьці вылучаны спэцыяльныя брыгады з партыйнага, камсамольскага і прафэсыянальнага актыву.

Недапушчальна слаба выконваецца заданьне па вярбоўцы ўкладчыкаў у ашчадкасы. З 7 тысяч рублёў, вызначаных плянам першага кварталу бягучага году, на сёнешні дзень сабрана ўкладаў толькі на 1.000 руб. Камсамольскі калектыў заводу да гэтага часу ня выканаў заданьня гаркому ЛКСМБ аб уцягненьні ўкладаў на 1.225 рублёў. Для правядзеньня гэтай работы вылучаны некалькі камсамольцаў, але канкрэтных вынікаў яшчэ няма.

Да перавыбараў камісіі садзейнасьці ніякай падрыхтоўкі не вядзецца, ня гледзячы на тое, што прайшло ўжо каля 3-х тыдняў з часу атрыманьня дырэктыў па гэтым пытаньні. Характэрна, што сакратар партыйнага калектыву да апошніх дзён зусім ня ведае аб надыходзячых перавыбарах.

Трэба адзначыць, што **гарадзкая камісія садзейнасьці** вельмі слаба кіруе нізавымі камісіямі. На працягу 8 месяцаў гарадзкая камісія садзейнасьці нават не заслухоўвала справаздачы камісіі садзейнасьці заводу «Ўдарнік». Тры месяцы назад праводзілася праверка работы камісіі заводу, але ніякіх вынікаў і паказаньняў для далейшай работы камісія не атрымала.

Брыгада «Зьвязды».

Прыкладная работа

(Эльвод, Менск)

Работа па мабілізацыі сродкаў на Менскай электрастанцыі можа і павінна быць прыкладам для іншых прадпрыемстваў і камісій садзейнасьці. Заводзкія арганізацыі Эльводу разам з камісіяй садзейнасьці здолелі мабілізаваць масы рабочых на выкананьне ўсіх заданьняў партыі і ўраду. Шырокая растлумачальная работа сярод рабочых, якая вядзецца штодзенна і сыстэматычна прыводзіць ня толькі да выкананьня, але і перавыкананьня вызначаных плянаў па мабілізацыі **сродкаў. Падпіскай на пазыку «Пяцігодка—за чатыры гады» ахоплены ўсе 100 проц. рабочых.** Агульная сума падпіскі складае **112 проц. 2-х тыднёвага заработку.** Значнае памяншэньне ліку заяў аб продажы і закладзе абліігацый гаворыць аб тым, што рабочыя Эльводу поўнасьцю ўсьвядомілі важнасьць пазыкі.

Партыйная і камсамольская арганізацыі не абмяжоўваліся толькі пэрыядычным заслухоўваньнем дакладаў камісіі садзейнасьці, а непасрэдна дапамагалі ёй у штодзеннай рабоце. Насьценгазэты таксама аддавалі шмат увагі кампаніі па мабілізацыі сродкаў. Сыстэматычна зьмяшчаліся зводкі аб ходзе рэалізацыі пазыкі, разгортвалася сацспаборніцтва і г. д.

Нельга не адзначыць слабой сувязі і кіраўніцтва камісіяй садзейнасьці Эльводу з боку **гарадзкой** камісіі садзейнасьці. Гэта, бязумоўна, зьяўляецца вялікім недахопам.

Пытаньне аб **перавыбарах камісіі садзейнасьці** да гэтуль не закраналася на Эльводзе. Старшыня заўкому нават ня ведае аб надыходзячай кампаніі. Гэты недахоп павінен быць неадкладна зьнішчан.

Брыгада «Зьвязды».

Прафсаюзы, тварам да калгаснага будаўніцтва

Заводы „Энэргія“ і „Бальшавік“ аслабілі шэфства над вёскай

Шэфскія арганізацыі—без кіраўніцтва

ЦСПСБ МАРУДЗІЦЬ З ВЫКАНАНЬНЕМ УЛАСНЫХ ДЫРЭКТЫЎ

Мы зьвярнуліся з просьбай у масавы сэктар ЦСПСБ указаць 2-3 прадпрыемствы, дзе шэфства над вёскай і падрыхтоўка да другой бальшавіцкай вясны пастаўлены больш-менш добра — з тым, каб вопыт лепшых прадпрыемстваў перадаць іншым фабрыкам і заводам. У масавым сэктары парэкамэндавалі зірнуць на два менскіх прадпрыемствы: машына-будаўнічы завод «Энэргія» і гарбарню «Бальшавік».

Які-ж удзел прымаюць гэтыя заводы ў рэканструкцыі сельскай гаспадаркі? Як яны дапамагаюць вёсцы і калгасам рыхтавацца да вясны? Як яны ажыцьцяўляюць дырэктывы XVI партзьезду?

**

Завод «Энэргія» шэфствуе над усім Сьмілавіцкім раёнам. У раёне каля 40 калгасаў і саўгасаў. Усё-ж раён калектывізаваны ўсяго на 15,2 проц. (паводле даных на 10-га лютага). Але кіраўнік шэфскай работы — старшыня шэфскага кустаvoга аб'яднаньня тав. **Няронскі** — гэтага ня ведае. Праўда, у апошніх лічбах студзеня рабочыя заводу заслухалі справаздачу раённага работніка аб становішчы раёну і падрыхтоўцы да сяўбы. На дакладзе прысутнічала чалавек 200 рабочых (з 1.500). Тав. Няронскі ня памятае — ці была ў справаздачы гэта лічба. Але факт застаецца фактам: **асноўныя лічбы калгаснага будаўніцтва падшэфнага раёну работнікам заводу не знаёмы.** Між тым гэтыя лічбы такія-ж важныя, **як прамфінплян уласнага заводу.** Ці можна правільна арыентавацца ў дапамозе, якая патрэбна падшэфнаму раёну, ня ведаючы яго пляну калгаснага будаўніцтва? Зразумела, **не.** Адсюль — рад прабелаў у шэфскай рабоце.

Практычная дапамога падшэфнаму раёну пакуль выяўляецца ў пасылцы 8 чалавек: 2-х кавалёў, 1 трактарыста-манцёра і 5 культпалітработнікаў. Калі кавалі прыехалі ў раён, аказалася, што для рамонту с.-г. інвэнтару не хапае жалеза і вугалю. Тады шэфская арганізацыя сабрала пудоў 30 жалеза і крыху вугалю і паслала ў раён.

Вось і ўсё. Ці многа гэта? Для шэфскай кустовой арганізацыі, якая яднае завод **з паўтары тысячамі рабочых** і звыш таго, **14 савецкіх устаноў** — аказаная дапамога зьяўляецца зусім невыстарчальнай.

Завод жыве ўспамінамі аб леташніх посьпехах. У часе падрыхтоўкі да першай бальшавіцкай вясны, шэфская арганізацыя зрабіла значна больш. Яна купіла для падшэфнага раёну 2 трактары: адзін — на сродкі рабочых заводу, другі — на сродкі гэтых 14 устаноў. Сіламі заводу было абсталявана 5 кузьняў. За кошт заводу былі арганізаваны дзіцячыя яслі на 50 дзяцей. Для рамонту с.-г. інвэнтару былі пасланы 5 кавалёў і г. д. Але гэта ўсё ў мінулым. Між тым, перад другой бальшавіцкай вясной стаяць **значна большыя задачы.** Згодна дырэктывы ЦК КП(б)Б [illegible] веснавой сяўбы гэтага году павінна быць калектывізавана ня менш 30 проц. гаспадарак. **Патрэбна вялікая палітычная і практычная работа, каб даказаць беднякам і серадн'якам усе перавагі калгаснай сыстэмы,** патрэбна **напружаная работа для ўзмацненьня існуючых калгасаў і перадачы ім лепшага вопыту фабрык і заводаў па арганізацыі сацыялістычных форм працы,** патрэбна **практычная дапамога калгасам і беднаце ў справе лепшай падрыхтоўкі да пасеўнай кампаніі, да выкананьня і перавыкананьня ўсіх плянаў калгаснага будаўніцтва.**

На фоне гэтых адказьнейшых задач дапамога «Энэргіі» падшэфнаму раёну зьяўляецца яшчэ больш **невыстарчальнай.**

**

Што робіцца на самым заводзе? Як інфармуецца рабочая маса аб калгасным будаўніцтве? Якая праца праводзіцца з рабочымі, зьвязанымі з вёскай? Ці расьце шэфскі актыў? Ці праведзена шэфская работа на рэйкі сацспаборніцтва? На жаль, на ўсе гэтыя пытаньні чуеш **адмоўны** адказ. Ніякай растлумачальнай работы аб калгасным будаўніцтве на заводзе не праводзіцца. Тое самае адносна рабочых, зьвязаных з вёскай. **Няма нават уліку гэтых рабочых.** Шэфскі актыў на заводзе складае... **6 чалавек** (гэта на 1.500 рабочых), а ў 14-ці ўстановах кустаvoга аб'яднаньня набярэцца яшчэ... **14 чалавек,** г. зн. па адным на ўстанову (у тым ліку — **Наркамфін, Дзяржплян, ВСНГ, Мэталяб'яднаньне, ЦП, групком саюзу працасьветы, тры школы** і інш.). Што датычыць сацспаборніцтва, то дагавор недзе ёсьць, але выкананьне яго не правяраецца, праца не падагульваецца.

Завод мае багаты вопыт арганізацыі ўдарных і «скразных» брыгад. Завод ня кепска вядзе сацспаборніцтва на выкананьне прамфінпляну з заводам «Камунар». На заводзе ёсьць вытворчыя камуны, тэхнічныя гурткі, брыгады якасьці, завод добра правёў вытворчыя манэўры і г. д. **Але ўсяго гэтага вопыту арганізацыі сацыялістычных форм працы завод калгасам не перадае.** Завод мае шырокую магчымасьць падрыхтаваць кваліфікаваных рабочых для калгасаў (кавалёў, сьлесароў, трактарыстаў), але аб гэтым **ніхто не падумаў. Культпалітсавет заводу абсалютна ніякага ўдзелу ў шэфстве ня прымае.** Ні аднаго гуртка (хаця-б сельска-гаспадарчага), ні школы лікбезу — завод не арганізаваў. **Пытаньне аб папулярызацыі адозвы ЦК УсеКП(б) і СНК аб кантрактацыі яравых, у заводзкіх арганізацыях не стаяла.** Фізкультурнікі зьбіраюцца паслаць атрад лыжнікаў у 12 чалавек для агітацыйна-масавай работы **на тры дні.** Вось адзінае, што запіша ў сваю справаздачу культпалітсавет.

**

Як адносяцца партыйная і прафсаюзная арганізацыі заводу да шэфскай работы? Яны, зразумела, ня супроць гэтай работы. Наадварот, яны за ўзмацненьне яе. **Але практычна вельмі мала робяць.**

Тав. Няронскі, аб якім гаварылася вышэй, зьяўляецца старшынёй шэфскага кустаvoга аб'яднаньня. Куст яднае завод і 14 буйных устаноў. Здавалася-б, што для старшыні кусту **хапіла-б і адной шэфскай работы,** але тав. Няронскі нагружан, няхай выбачае за параўнаньне, як добры заводзкі конь. У яго веданьні, як члена заўкому, знаходзяцца **тарыфна-эканамічныя пытаньні** (РКК), **ахова працы і тэхніка бясьпечнасьці,** ён-жа — **грамадзкі інспэктар працы,** ён-жа — быў **старшынёю выбарчай камісіі ў гарсавет,** ён-жа—**выдае талёны на абед,** а зараз заняты разьмеркаваньнем дроў... Здаецца, кожны з гэтых абавязкаў, калі да яго аднесьціся не фармальна, можа заняць увесь рабочы дзень. Папрабуй пасьля гэтага аддаваць патрэбную ўвагу шэфскай рабоце.

Калі заводзкія арганізацыі гэтага ня бачаць, значыць яны наогул ня ў стане што небудзь бачыць.

**

Зірнем на гарбарню **«Бальшавік».** Да апошняга часу завод на чале кустаvoга аб'яднаньня шэфстваваў над Самахваловіцкім раёнам, які налічваў 17 сельсаветаў. Нядаўна раён, як адміністрацыйную адзінку, ліквідавалі і за яго кошт павялічылі прыгарадную мяжу. Завод застаўся без падшэфнага і парашыў, пакуль суд ды справа, прыняць шэфства над трыма бліжэйшымі сельсаветамі — па колькасьці асноўных цэхаў. **Іншыя 14 сельсаветаў засталіся бяз шэфа.**

14 лютага ў падшэфныя сельсаветы выехала брыгада для арыентоўкі. У залежнасьці ад вывадаў брыгады будзе складзен плян практычнай дапамогі.

Ня ў прыклад «Энэргіі», на «Бальшавіку» ў цэхах праводзіцца сякая-такая работа. У двух цэхах створаны цэхавыя шэфскія «пяцёркі» (у трэцім — марудзяць). Ва ўсіх цэхах у абедзены перапынак праведзены гутаркі аб значэньні бальшавіцкай сяўбы і задачах рабочай клясы. Пытаньне аб калектывізацыі стаяла таксама на сходзе дэлегатак-работніц.

Гэтым пакуль шэфская работа абмяжоўваецца. Значная частка пытаньняў, абойдзеная на «Энэргіі», **не закранута і на «Бальшавіку».**

**

Чым-жа тлумачыць такое становішча шэфскай работы на двух перадавых заводах Менску?

З усіх «аб'ектыўных» прычын, на якія спасылаюцца работнікі гэтых заводаў, **толькі адна** заслугоўвае зьняцьця двукосьсяў. Гэта — спасылка **на адсутнасьць належнага кіраўніцтва з боку цэнтральных праўленьняў саюзаў і ЦСПСБ.** З-за кепскага прафкіраўніцтва да сёнешняга дня **не ўпарадкавана сама сыстэма шэфства над вёскай.**

Мінулай зімой, у самы разгар падрыхтоўкі да пасеўнай кампаніі, пачалася рэарганізацыя шэфскіх т-ваў. Пры ЦП вытворчых саюзаў былі створаны кустовыя шэфскія аб'яднаньні і пераразьмеркаваны раёны шэфства. Сумбур быў немалы. Скаргаў таксама нямала. Паступова ўсё супакоілася. Стала ціха... **і ў шэфскіх арганізацыях:** грамадзкія кустовыя аб'яднаньні і ў рабоце аказаліся непаваротлівымі.

Рабочы «Бальшавіка» — старшыня кустаvoга аб'яднаньня **тав. Розэнбэрг** — заяўляе:

— Колькі раз ні звалі на пасяджэньне членаў куста (каля дзесятку менскіх устаноў), **яны ні разу не зьяўляліся.** Усё кустовае аб'яднаньне лічылася **на паперы...**

Гэта пацьвярджаюць работнікі і іншых заводаў у **адносінах сваіх аб'яднаньняў («Энэргія», «Камунар»).**

Дзе-ж былі ЦП прафсаюзаў, ЦСПСБ, дзе былі шэфскія райсаветы? Чаму яны адразу ня вывучылі пытаньня — дзе корань зла: у сыстэме ці ў людзях. З вырашэньнем гэтага пытаньня цягнулі доўга, **а 10 студзеня г. г.** прэзыдыум ЦСПСБ зацьвердзіў **новы статут рабочага шэфтаварыства,** якім прадугледжваецца новая рэарганізацыя на аснове **разбуйненьня кустовых аб'яднаньняў і прымацаваньня паасобных шэф'ячэек да калгасаў, саўгасаў, сельсаветаў.** Але практычна гэта рэканструкцыя яшчэ **не праводзіцца,** яна яшчэ ня выйшла з канцылярыі ЦСПСБ і прадпрыемствы «пакуль» шэфствуюць **па-старому...**

Перад другой бальшавіцкай вясной стаяць велізарныя задачы. Рабочыя фабрык і заводаў гатовы, як і ў мінулым годзе, прыняць актыўны ўдзел у рэканструкцыі сельскай гаспадаркі. **Трэба палегчыць ім выкананьне гэтай задачы.** Патрэбна выразнае кіраўніцтва і практычная дапамога. Патрэбен сыстэматычны жывы інструктаж як шэфскіх ячэек, так і рабочых брыгад, якія выяжджаюць на вёску. **Патрэбен шырокі абмен лепшым вопытам шэфства.** Трэба рашуча ўжываць новыя формы і мэтады сацспаборніцтва і ўдарніцтва, высунутыя рабочай клясай для выкананьня пяцігодкі за чатыры гады.

Адным слова, трэба, **каб прафсаюзы БССР рашуча павярнуліся тварам да калгаснага будаўніцтва.**

ПРАЎДЗІН.

Забыты вучастак

«...Дзіцячая кніга — магутная зброя сацыялістычнага выхаваньня».

«...Трэба, каб камуністычная дзіцячая літаратура ўзбройвала дзяцей для барацьбы і будаўніцтва, будзіла ў іх адпаведны інтарэс, арганізоўвала іх у гэтым напрамку».

Н. К. КРУПСКАЯ.

1.

Бальшавіцкая партыя ўвесь час аддавала і аддае справе камуністычнага выхаваньня падрастаючага пакаленьня выключную ўвагу. Бальшавікі тут пасьлядоўна выконваюць ленінскі завет: «рэвалюцыя не рэвалюцыя, калі яна не праяўляе найвялікшае ўвагі да дзяцей; яны — тая будучыня, у імя якой рэвалюцыя робіцца» (Ленін).

На фронце камуністычнага выхаваньня партыяй і камсамолам праароблена вялізарнейшая работа. Але абвастраньне клясавага змаганьня ў краіне патрабуе яшчэ большага ўмацненьня ўсіх зьвеньняў, усіх вучасткаў камуністычнага выхаваньня.

2.

У вялікай і напружанай рабоце па сацыялістычным будаўніцтве, у разгары гэтай работы, часам аказваюцца забытымі, адсунутымі на задні плян асобныя зьвеньні камуністычнага выхаваньня. Асобныя вучасткі гэтага фронту застаюцца бяз нашай клясавай увагі і клапатаў.

Адным з такіх вучасткаў у нас у Беларусі зьяўляецца **дзіцячая літаратура.** Беларуская дзіцячая кніга амаль забыта партыяй, камсамолам, піянэрамі, пралетарскай літаратурай. **І таму на гэтым вучастку мы маем зараз надзвычай вялікія прарывы. Беларуская дзіцячая літаратура да апошніх год была запалонена буржуазнай ідэалёгіяй і выконвала ролю дыямэтральна-процілеглую задачам камуністычнага выхаваньня.**

3.

У пачатку гэтага месяца ў Маскве адбылася першая ўсерасійская канфэрэнцыя па дзіцячай літаратуры. У рабоце канфэрэнцыі прынялі ўдзел дэлегаты ад Беларусі, Украіны і іншых нацыянальных рэспублік. Гэта была першая канфэрэнцыя за 13 год існаваньня савецкай і яе **работы, выпрацаваныя прынцыповыя ўстаноўкі і патрабаваньні да дзіцячай літаратуры рэканструкцыйнага пэрыяду маюць усесаюзнае значэньне.**

Паказваючы на значныя тэматычныя зрухі ў дзіцячай літаратуры, якія адбыліся за апошнія гады, канфэрэнцыя аднадушна канстатавала той факт, што дзіцячая кніжка «усё яшчэ значна адстае ад патрабаваньняў рэканструкцыйнага пэрыяду і растучых запатрабаваньняў дзяцей».

Правая ідэалёгія, увесь комплекс «форм» і «формачак» праяўленьня правага апартунізму **зьяўляецца галоўнай небясьпекай для пралетарскай літаратуры.** Прызнаючы правы апартунізм галоўнай небясьпекай у справе стварэньня савецкай дзіцячай літаратуры, канфэрэнцыя канстатавала рад спэцыфічных рысаў правага апартунізму ў дзіцячай кнізе, як: апалітычнасьць, некрытычныя адносіны да старой, буржуазнай спадчыны, імкненьне стварыць кнігу «нэйтральную», адводзячы дзяцей ад сапраўднасьці з яе барацьбой і вострымі праблемамі. Таксама выяўлены і іншыя формы праяўленьня буржуазных педагагічных ідэй у дзіцячай літаратуры, як індывідуалізм, сэнтымэнталізм, інфантылізм, прыстасаўнасьць і г. д.

Савецкая Беларусь, Беларусь сацыялістычная не зьяўляецца тут «самабытным» выключэньнем. **Правы апартунізм з усімі яго найгоршымі праявамі, зьяўляючыся галоўнай небясьпекай у справе стварэньня беларускай камуністычнай дзіцячай літаратуры, часам апранаецца ў «спэцыфічна - беларускае»** адзеньне — буржуазны нацыяналізм, контр-рэвалюцыйны нацыянал-дэмакратызм, шавінізмы розных колераў і масьцей і г. д.

4.

Беларуская дзіцячая літаратура бярэ свой «храналёгічны пачатак» з 1921 году, ад часопісі для беларускіх дзяцей «Зоркі». Гэта дзіцячая часопісь (выдавалася Народным Камісарыятам Асьветы) была цалкам аддана нацыянал-дэмакратам і рабілася, за выключэньнем рэдкіх «прагулак» Міхася Чарота, нацдэмаўскімі рукамі (Грамыка, Купала, Хмара, Рамаўоўскі і г. д.). «Зоркі» былі разьлічаны на дзяцей беларускай, нацыяналістычна-настроенай інтэлігенцыі, заможна-кулацкай часткі вёскі і праводзілі кулацкую, нац-дэмаўскую ідэалёгію.

Каляды, куцьця, дзяды, шчадроўская каза, сьвятая нядзелька, купальская ноч, кветка шчасьця — былі самымі любымі тэмамі «Зорак».

Кожны вершык, кожная казка, апавяданьне, загадка былі наскрозь прасякнуты нацдэмаўскай ідэалёгіяй, а верш Купалы — **«Сын і маці»** («Зоркі» № 3) зьяўляецца, можна сказаць, цэлаю праграмаю. «Маці» — гэта Беларусь, старая, фэадальна-шляхецкая буржуазная Беларусь, а «сын» — «малады беларус», які гадаваўся ў іншых умовах і быццам пачаў «забываць» пра сваю нацдэмаўскую маці-Беларусь.

Беларусь, — кажа сыну маці, — там дзе: сядзібы, сёлы, шнуры, лагчынкі, грушы-дзічкі, да пуціны; дзе

Плывуць Дняпро і Сож,
Ды Дзьвіна і Нёман,

дзе Белавежы гоман, ды Смаленск з сьцяной цаглянай разьлёгся выгодне. І ўсе яны:

Аб вялікай нашай справе
Сьведчаць на сьвет цэлы,
Як жылі мы, працавалі
У родным краі сьмела.

І сын, абуджаны, выхаваны, адкормлены савецкім хлебам, становіцца ў маршалкаву позу і рыцарскім тонам запэўняе сваю маці:

Беларус я! Ох, дам пытлю,
Хто скажа іначай.
Пакажу я ўсяму сьвету,
Хто я, ды што значу!

Фармальна, «дэ-юрэ», прызнаўшы Савецкую Беларусь, нацдэмы марылі аб сваёй буржуазнай Беларусі і рыхтавалі для апошняй «кадры». «Зоркі» з посьпехам выконвалі гэту задачу.

5.

Опыніліся мы на «Зорках» таму, што ідэалёгія, лінія, педагагічныя ідэі і прыёмы, якія імі праводзіліся, адрыгнуліся пазьней і буйнымі ружамі цьвілі і красаваліся ў 1928-29 годзе. Па ініцыятыве нацдэмаў з БДВ і Наркамасьветы (Цьвікевіч, Аніхоўскі і інш.) у 1928 і 29 гадох дзесяткамі, цэлымі пачкамі пачалі выходзіць дзіцячыя кніжкі.

«Качачкі-цацачкі», «Курачкі-дурачкі», «Зязюлі-лапатулі», «Зайчыкі-грайчыкі», «Пані-жабкі», «Старыя вожыкі», «Пчолы і шэршні», «Каты знайдзеныя» ды «Буслы цыбатыя», размалёваныя ў шмат фарбаў і надрукаваныя на дарагой паперы, несьлі нашым дзецям пасаладжаную нацдэмаўскую атруту. Большасьць гэтых кніжок зьявілася перадрукам асобных вершыкаў і апавяданьняў з «Зорак». Праўда, калі ў «Зорках» апавяданьне называецца «Вечарына ў пані-жабы», дык у кніжцы, якая выйшла ў 1929 годзе, гэта «пані-жаба» трохі «асавечана» і стала проста жабай. Тое самае зрабілася і з «Качачкамі», «бусламі цыбатымі» і ўсімі іншымі «курачкамі-дурачкамі».

Уся гэта літаратура для дзяцей прыкрывалася «апалітычнасьцю». Але гэта толькі з вонкавага выгляду. Варта толькі крышачку прыпадняць гэта «асавечаную» «апалітычнасьць». Але гэта толькі з вонкавага выгляду. Варта толькі крывамі паўстане **палітыка і ідэалёгія контр-рэвалюцыі** — нацдэмаўшчына ва ўсіх сваіх праявах. Тут і бязклясавасьць беларускае нацыі, адмаўленьне наогул клясавага змаганьня, тэорыя беларускай самабытнасьці, ідэалізацыя таго веку, калі «беларусы панавалі вольна», і чаго толькі хочаце.

6.

Больш таго. Стварэньне буржуазна-нацыяналістычнай літаратуры для дзяцей было ўзаконена тэарэтычна праз часопісі «Полымя» і «Маладняк». У красавіку 1929 году ў «Полымі» друкуецца вялікі артыкул Ів. Цьвікевіча «Праблема беларускае дзіцячае кнігі». У гэтым артыкуле, які па форме быў контр-рэвалюцыйным актам, Цьвікевіч **наўмысьля абыходзіць моўчкі** ўсю прадукцыю беларускай дзіцячай літаратуры таго часу («свой сваёго не чапае»), прыкрывае яе буржуазны, нацыянал-дэмакратычны зьмест.

Праз год у «Маладняку» (№ 1, 1930 г.) зьмяшчаецца новы артыкул Цьвікевіча «Створым савецкую дзіцячую кніжку». У гэтым артыкуле аўтар пайшоў куды далей у параўнаньні з 1929 годам. Калі ў «Праблеме беларускай дзіцячай кніжкі» Цьвікевіч [illegible] за «беларускі стыль», за «нацыянальны арнамэнт», ды [illegible], дык у «Маладняку» ён ужо ставіць «праблемы» рубам і «вырашае» іх. Цьвікевіч [illegible] паўстае супроць тае дзіцячае літаратуры, якая паказвае **«чужую прыроду, іншыя эканамічныя і бытавыя ўмовы».** Ён ратуе за самабытную беларускую дзіцячую кніжку і вызначае шляхі яе разьвіцьця.

«Першы шлях, — піша Цьвікевіч, — скарыстаньне народнай творчасьці... Народныя песьні-калыханкі, розныя жартаўлівыя прыпеўкі, ды песьні... На жаль нашы дзіцячыя пісьменьнікі ня цікавяцца, ня вывучаюць скарбаў нацыянальнага фальклёру па лініі найбольшага скарыстаньня яго для ўкладаньня дзіцячых кніжак».

Другі шлях стварэньня беларускай савецкай дзіцячай кніжкі, па-Цьвікевічу — **апрацоўка народнай творчасьці.**

Нацдэмаўскія тэорыі **не наперад, а назад цягнулі справу стварэньня беларускай савецкай дзіцячай літаратуры.** Гэтыя тэорыі прапагандаваліся праз савецкія часопісі (і нават праз органы БелАПП'у ды яшчэ ў 1930 годзе), праводзіліся на практыцы, а наша літаратурная крытыка, камсамольскі і піянэрскі друк «почивали на лаврах».

Ні ў якім разе нельга прайсьці спакойна міма тых адносін, якія меліся і ёсьць зараз у нашых літаратурных аб'яднаньнях, і ў першую чаргу ў БелАПП'е да пытаньняў дзіцячай літаратуры. Мы вымушаны з усёй рашучасьцю заявіць, што **ані БелАПП, ані папутніцкія арганізацыі, як «Полымя» і «Узвышша» у гэтым напрамку абсалютна нічога не зрабілі і ня робяць.** У мінулым годзе па настойлівасьці таварышоў з юнсэктару БДВ, пры менскай філіі БелАПП'у была створана сэкцыя пісьменьнікаў літаратуры для дзяцей. Але гэта толькі фармальна, для адводу вачэй, як «адчэпнае». Дзіцячыя пісьменьнікі і па сёньня не арганізаваны, і сярод іх не вядзецца ніякай работы.

За апошні час праведзена шмат дыспутаў і вечароў аб шляхох беларускай літаратуры, аб творчым мэтадзе пралетарскай літаратуры і г. д., а пра дзіцячую літаратуру нідзе нікім з пісьменьнікаў і крытыкаў ня сказана ні аднаго слова.

У конкурсе, які быў абвешчан у мінулым годзе НКА і БДВ на лепшую дзіцячую кніжку, **літаратурныя аб'яднаньні таксама не прынялі ніякага ўдзелу, не мабілізавалі сваіх членаў на выкананьне пастаўленых конкурсам задач:** стварэньне актыўнай, эмацыянальна-заражаючай, дзейнай камуністычнай кніжкі і выяўленьне новых кадраў пісьменьнікаў для дзіцячай літаратуры.

Гэта ўсё — **«неаплочаны рахунак»** і тэрмін яму ўжо даўно сышоў. Літаратурныя аб'яднаньні, і ў першую чаргу БелАПП, павінны зараз-жа пачаць аплочваць гэты рахунак соцень тысяч савецкіх дзяцей.

7.

Яшчэ ў 1929 годзе той самы Цьвікевіч пісаў: «Голад на дзіцячую кнігу на беларускай мове да пэўнай ступені ўжо сьцішаны». Ці так гэта? І што мы тут маем на сёньняшні дзень?

Дзіцячай кніжкі на беларускай мове налічваецца ў нас каля чатырох соцень назваў. Праўда, пераважную большасьць складае перакладанае (з расійскай і украінскай) літаратура і **параўнаўча зусім малую колькасьць складае арыгінальная беларуская літаратура.** Так, напрыклад, з 134 назваў дзіцячай кнігі, выданай да 1929 году, арыгінальных толькі 37, а з 160 назваў, выданых БДВ у 1930 годзе арыгінальных — толькі 18.

Большая частка арыгінальнай беларускай дзіцячай кніжкі—гэта буржуазна-нацыяналістычная літаратура. **Пралетарскай беларускай дзіцячай літаратуры мы яшчэ зусім ня маем. Беларускія пралетарскія пісьменьнікі і пісьменьнікі, блізкія пралетарыяту, яшчэ ў дзіцячую літаратуру ня прышлі.** Ёсьць, праўда, эпізадычныя «вылазкі» асобных таварышоў. «Прагулкі», калі можна так сказаць, асобных «дарослых» пісьменьнікаў у дзіцячую літаратуру.

Напрыклад, з вялікім посьпехам выступіў у дзіцячай літаратуры **Андрэй Александровіч.** Яго кніжкі «Рыбак», «Горад раніцою», «Як дзеці памаглі будаваць самалёт», «Гудкі» і інш. ставяць перад сабою пэўную клясавую мэту і насычаны сацыяльным зьместам. Тое самае можна сказаць і пра Васіля Сташэўскага і некаторых іншых пісьменьнікаў з БелАПП'у і іншых літаратурных аб'яднаньняў.

Менш удала выступіў у дзіцячай літаратуры **Сымон Баранавых.** Яго кніжка «Злосьць» — характэрны прыклад псыхалёгічнага капаньня ў самім сабе, індывідуалізму і бяз'ідэйнасьці. Але, з другога боку, «Злосьць» кажа нам і аб тым, як глыбока можа заглядаць аўтар у «душу» дзяцей, што ён гэту «душу», тонкасьці яе ня кепска ведае.

Сьветлай плямай, радаснай зьявай у беларускай дзіцячай літаратуры зьяўляецца **Янка Маўр.** Гэта надзвычай цікавы і хутка растучы, як у сэнсе тэматыкі, так і фармальных сродкаў, аўтар. Янка Маўр прышоў у дзіцячую літаратуру з пераваліўшым за 30 год стажам нізавой настаўніцкай работы. Пачаўшы з «Чалавек ідзе» і «У краіне райскай птушкі», з апісаньня «сівой старыны» і «далёкіх краін», Янка Маўр шпаркімі крокамі ідзе да сучаснай тэматыкі. Такія яго кніжкі, як аповесьць **«Палескія рабінзоны»** і раман **«Амок»**, блізкія нам і заслужана карыстаюцца посьпехам сярод школьнікаў і піянэраў.

Разам з гэтым трэба заявіць рашучы пратэст супроць ігнараваньня з боку літаратурных крытыкаў і рэцэнзэнтаў творчасьці Янкі Маўра. Ні адна часопісь, ні адна газэта не паклапаціліся даць больш-менш сур'ёзны крытычны аналіз Маўравых кніжак. А на «Палескія рабінзоны» і «Амок» нават ня было хоць-бы маленькай, «прачытаўшы першую старонку», рэцэнзіі.

«Амок» і «Палескія рабінзоны» перакладаюцца на украінскую мову і рыхтуюцца да друку на расійскай мове, а ў нас крытыкі і рэцэнзэнты яшчэ нават іх не прачыталі, не далі крытычнай ацэнкі.

8.

Нашым дзецям патрэбна такая дзіцячая літаратура, якая была-б насычана тэматыкай рэканструкцыйнага пэрыяду і якая-б выхоўвала ў дзецях якасьці новага чалавека — палітэхнічна падрыхтаванага грамадзкага работніка і інтэрнацыяналіста. Дзіцячая літаратура рэканструкцыйнага пэрыяду павінна «арганізоўваць валявую накіраванасьць і творчую самадзейнасьць дзяцей, штурхаць іх да актыўнай грамадзкай работы, садзейнічаць росту іх палітычнай самасьвядомасьці, павінна пашыраць кругавід дзіцячых чытачоў, фармаваць іх матэрыялістычны, антырэлігійны сьветапогляд, павінна прапагандаваць ідэі калектывізму, змагацца супроць усякіх праяў індывідуалізму і мяшчанства ў дзіцячым асяродзьдзі» (1-я канфэрэнцыя па дзіцячай літаратуры).

Нам патрэбна такая камуністычная дзіцячая літаратура, якая-б **«узбройвала дзяцей для барацьбы і будаўніцтва, будзіла ў іх адпаведны інтарэс, арганізоўвала іх у гэтым напрамку»** (Крупская).

Нам патрэбна клясавая, эмацыянальна-заражаючая, ідэйная, палітычна-завостраная, высока-мастацкая дзіцячая літаратура.

На такую літаратуру ў нас голад ня сьцішан. Такой дзіцячай літаратуры ў нас вельмі і вельмі мала. А такая літаратура патрэбна для камуністычнага выхаваньня, як сонца, як паветра.

Дзіцячая літаратура ні ў якім разе ня можа заставацца надалей забытым вучасткам. На ліквідацыю гэтага прарыву на фронце камуністычнага выхаваньня трэба мабілізаваць усёй пралетарскай і савецкай беларускай літаратуры, усяму камсамолу і піянэрскай арганізацыі, педагогам і асьветнікам, усёй савецкай грамадзкасьці і **працаваць на гэтым вучастку тэмпамі рэканструкцыйнага пэрыяду.**

Літаратурныя аб'яднаньні, і ў першую чаргу — БелАПП, павінны самым карэнным чынам зьмяніць свае адносіны да пытаньняў дзіцячай літаратуры. Літаратурныя аб'яднаньні павінны настойліва ўзяцца за:

— **стварэньне сэкцыі дзіцячых пісьменьнікаў і арганізацыю з імі выхаваўчай работы;**

— **скарыстаньне закліку ўдарнікаў у літаратуру для папаўненьня пралетарскіх кадраў дзіцячай літаратуры;**

— **навукова-крытычную і мэтадалёгічную распрацоўку праблем дзіцячай літаратуры;**

— **стварэньне такіх умоў, пры якіх кожны член літаратурнага аб'яднаньня ў абавязковым парадку, у парадку сацыялістычнага спаборніцтва, абавязан даць у бягучым годзе мінімум адзін твор, напісаны спэцыяльна для дзяцей.**

Наркамасьветы таксама больш ня можа спаць. Органамі асьветы тут злачынна многае ўпушчана. Мэтадком НКА абсалютна нічога ня робіць па стварэньні камуністычнай дзіцячай літаратуры. Больш таго, тут справа даходзіць да сьмехатворных анэкдотаў. У Наркамасьветы, напрыклад, няма чалавека, які-б спэцыяльна займаўся і кіраваў пытаньнямі дзіцячай літаратуры. Пра гэтага чалавека, інспэктара па дзіцячай літаратуры, ідуць размовы ўжо каля 5 год. Шмат прынята пастаноў. А работніка няма. Таварышы з мэтадкому, прыняўшы добрую ўхмылку, спачувальна адказваюць: «ну, няма-ж чалавека.. ну, дзе-ж яго ўзяць».

І так шмат год. Мы лічым, што гэта **найгоршы апартунізм на практыцы.** Каб НКА быў па-сапраўднаму зацікаўлен гэтымі пытаньнямі, можна было-б ня толькі падшукаць чалавека, а за гэты час даць яму магчымасьць набыць высокую кваліфікацыю.

Трэба самым рашучым чынам ударыць па апартунізьме ў справе стварэньня савецкай дзіцячай літаратуры!

Урэшце, спэцыяльна для таварышоў з Наркамасьветы, прывядзем тры аўтарытэтных спасылкі.

Тав. **Крупская** ў сваім дакладзе на 1-ай усерасійскай канфэрэнцыі па дзіцячай літаратуры казала: **органамі народнае асьветы недапушчальна мала зьвяртаецца ўвагі дзіцячай літаратуры, а, між іншым, гэтым пытаньнем трэба цікавіцца ня менш, чым і школамі.**

Тав. Эпштэйн на тэй-жа канфэрэнцыі рубам паставіў пытаньне пра **абавязковае забесьпячэньне нізавой школы, асабліва апорнай, напежным мінімумам кніжак лепшай дзіцячай літаратуры.**

Тав. **Платун** у часопісі «Камуністычнае выхаваньне» з вялікай законнай упэўненасьцю кажа, што **наша пачатковая школа ў 1930-31 годзе ахопіць каля паўмільёна дзяцей.**

... Спасылкі гавораць за сябе надзвычай пераканаўча і вывады адсюль паўстаюць самі па сабе.

Ня вытрымліваюць ніякай крытыкі і адносіны да дзіцячай літаратуры ў БДВ, асабліва з боку яго паліграфічнай базы. Адзін характэрны факт. Юнсэктар БДВ падрыхтаваў да друку цэлую сэрыю кніжок для дашкольнікаў з новай тэматыкай — тэматыкай рэканструкцыйнага пэрыяду. (Між іншым, у гэтай сэрыі — тры кніжкі пра Леніна, якія, праўда, вышлі з друку, але на зусім дрэннай паперы). Рукапісы і набор большасьці гэтых кніжок ужо больш году валяюцца ў друкарні, з-за «адсутнасьці» належнай паперы. **А ў той час контр-рэвалюцыйныя вершы, прысьвечаныя маршалку Пілсудзкаму, і некаторыя іншыя кніжкі «відных аўтараў» друкуюцца на самай лепшай, васковай паперы.**

Для ўсхваленьня маршалкаў папера знайшлася, а для кніжкі дзецям пра Леніна — няма... Факцік заслугоўвае ўвагі належных устаноў.

Усерасійская канфэрэнцыя прыняла наступную, вельмі цікавую, пастанову:

«Зусім насьпела, — кажа гэта пастанова, — **пытаньне аб стварэньні адзінай асацыяцыі работнікаў дзіцячай кніжкі, якая, аб'яднаўшы пісьменьнікаў, мастакоў, рэдактараў і ўсіх, хто працуе на фронце дзіцячай літаратуры, зможа забясьпечыць прыцягненьне шырокай грамадзкай увагі да справы стварэньня пралетарскай дзіцячай літаратуры».**

Трэба зараз-жа разгарнуць падрыхтоўчую работу да стварэньня такой асацыяцыі. Трэба, каб прафсаюзы, у прыватнасьці саюз працаўнікоў асьветы, заняліся гэтай важнай справай.

Камсамол і піянэрская арганізацыя, у прыватнасьці — камсамольскі і піянэрскі друк, павінны сур'ёзна, па-баявому, з юнацкім задорам і бальшавіцкімі тэмпамі ўзяцца за справу стварэньня камуністычнай кніжкі для дзяцей. Дружна і па-баявому ўзяцца і ні на крок не адступаць назад! Неабходна стварыць дзесяткі ўдарных брыгад з камсамольцаў і піянэраў, якія-б праверылі работу розных зацікаўленых устаноў па стварэньні дзіцячай літаратуры і давядзеньні яе да чытача. Трэба ўзьняць вялікую хвалю грамадзкай думкі! Трэба выступіць цэлым арганізаваным паходам за клясава-дзейную, палітычна-завостраную, высока-мастацкую дзіцячую кніжку.

Зьм. Паваротны.

Апартуністычная бязглузьдзіца

Учора «Чырвоная зьмена» пад хлёсткай назвай, узятай, на жаль, напракат у старарэжымнага «Гражданина» «блаженной памяти» князя Мяшчэрскага: «Рабочага» авявае «горячий ветер вольнодумствам,—абрушылася на газэту «Рабочий». Можна было-б толькі вітаць крытыку памылак «Рабочего» з боку «Чырвонай зьмены», калі-б «Чырвоная зьмена» біла ў мэту і сама не нарабіла буйнейшых палітычных памылак. Удумліва прагледзеўшы аншляг, «шапкі» і назвы газэты «Рабочий» ад 25 лютага 1931 году, мы не знайшлі «раду няпісьменных назваў і палітычна-недакладнага аншлягу», як гэта сьцьвярджае «Чырвоная зьмена». Затое разважаньні рэдакцыі «Чырвонай зьмены» аб нібы «палітычна-няправільнай шапцы»: «Рабочие **организуют** (падкрэсьлена намі) наступленьне на капитал», якая была зьмешчана ў газэце «Рабочий» ад 25 лютага, зьяўляюцца груба памылковымі, прычым памылковасьць гэтых разважаньняў мае ярка-апартуністычны характар.

Вось адкрыцьцё, зробленае «Чырвонай зьменай»: «Палітычна гэта шапка няверная, па-першае, таму, што ў сучасны момант **не рабочая кляса наступае на капіталістаў,** а ідзе «ўзмоцненая наступленьне капіталу на рабочую клясу», «на перадавых рэвалюцыйных рабочых» (падкрэсьлена намі).

Далей «Чырвоная зьмена» ў двукосьсях спасылаецца на т. т. Молатава, Мануільскага і на пастановы XVI зьезду партыі і гэтымі спасылкамі жадае ўпэўніць чытача, што гэта не яе адсябяціна, а думка нашай партыі і кіраўнікоў Камінтэрну. Гэта зусім няправільна. Устаноўка, выказаная «Чырвонай зьменай», ня мае нічога супольнага, як мы гэта далей дакажам, ні з устаноўкай XVI зьезду, ні з ацэнкамі, выказанымі з гэтага повада правадырамі Камінтэрну і ЎсеКП(б). Аўтару кавалерыйскага наскоку ў «Чырвонай зьмене» трэба было-б спаслацца на Троцкага, які сапраўды лічыць «трагедыяй Камінтэрну», што Камінтэрн ня бачыць таго, нібы, факту, што рабочыя, заціснутыя голадам і беспрацоўем, знаходзяцца ў адступленьні, няздольны аказаць супраціўленьня наступленьню капіталу.

Камінтэрн, ЎсеКП(б), пад кіраўніцтвам т. т. Сталіна і Молатава, ставілі і ставяць гэта пытаньне па-іншаму. Па-першае, 6-ты кангрэс Камінтэрну даў аналіз так званага «трэцяга пэрыяду» пасьляваеннага разьвіцьця капіталізму, падкрэсьліўшы няміну̀часьць далейшага, расхістваньня капіталістычнай стабілізацыі і яшчэ большага абвастрэньня агульнага крызісу капіталізму. Выходзячы з гэтай характарыстыкі, тав. Молатаў у справаздачы дэлегацыі ЎсеКП(б) ВККІ на XVI зьезьдзе партыі сказаў, што «эканамічны крызіс з асаблівай сілай абвастрае ўсе супярэчнасьці капіталізму. У некаторых краінах ствараюцца прадпасылкі для перарастаньня эканамічнага крызісу ў палітычны. У рабочых масах сьпее сьвядомасьць неабходнасьці рэвалюцыйнага зьвяржэньня капіталізму, неабходнасьці барацьбы за сацыялізм. Посьпехі сацыялістычнай рэвалюцыі ў СССР натхняюць перадавыя элемэнты пралетарыяту ўсіх краін і разам з тым указваюць адзін выхад для карэннага вырашэньня супярэчнасьцяй капіталізму».

Тав. Сталін у палітычнай справаздачы на XVI зьезьдзе канстатаваў, што «крызіс ужо пасьпеў узмацніць націск капіталістаў на рабочую клясу». Але ў процілегласьць устаноўцы аўтара заметкі ў «Чырвонай зьмене» тав. Сталін кажа: «Ня дзіўна, што гэтыя акалічнасьці рэвалюцыянізуюць абстаноўку, абвастраюць барацьбу клясаў і штурхаюць рабочых НА НОВЫЯ клясавыя баі».

Гэту-ж думку тав. Молатаў выказаў наступнымі словамі: «У адрозьненьне **ад папярэдняга пэрыяду,** калі нават буйнейшыя выступленьні рабочае клясы, як усеагульная стачка ў Англіі, або паўстаньне рабочых у Вене, **не атрымалі далейшага разьвіцьця,**—рабочы рух ў канцы 1928 году ў розных формах у радзе краін Эўропы **яўна ішоў к ўздыму».** Гэты ўздым тав. Сталін характарызаваў, як пераход у радзе краін рабочых ад абароны ў контр-наступленьне і месцамі—у наступленьне па капітал.

XVI зьезд па дадым пытаньні сказаў з поўнай выразнасьцю: «Пралетарыят адказвае на наступленьне капіталу разьвіцьцём стачачнага руху, выступленьнямі беспрацоўных, палітычнымі дэманстрацыямі пры наяўнасьці элемэнтаў перарастаньня эканамічных баёў у баі палітычныя. Працякаючы ва ўмовах рэвалюцыйнага ўздыму сусьветнага рабочага руху і працоўных мас каляній, які ўжо пачаўся, крызіс уздымае на больш высокую ступень **контр-наступпленьне пралетарыяту,** вядучы да перарастаньня ў некаторых краінах крызісу эканамічнага ў крызіс палітычны і паскарае разьвязваньне грамадзянскіх войнаў у каленіях» (падкрэсьлена намі).

Гэтым не канчаюцца памылкі «Чырвонай зьмены». Канстатуючы ў выніку наступленьня капіталу актывізацыю клясавага змаганьня, аўтар заметкі піша: «На фабрыках, заводах, капальнях ствараюцца атрады **самаабароны** (а не наступленьня)». Аўтару здаецца, што самаабарона павінна разумецца толькі ў сэнсе абароны, а не наступленьня. Гэтым ён яшчэ раз падкрэсьлівае, наколькі апартуністычнай зьяўляецца яго ацэнка сусьветнай сітуацыі. Мы яму параім прачытаць і запамятаць наступную вытрымку з артыкулу правадара кампартыі Польшчы—Ю. Ленскага: «Барацьба за вуліцу вымагае **стварэньня масавай самаабароны. Узьнікаючы** на фабрыках, капальнях, **фальварках** атрады самаабароны павінны арганізаваць адпор нападам паліцыі і баявікоў, **паступова пашыраючы формы барацьбы з узброенымі сіламі фашызму».** (Апошняе падкрэсьленьне наша). Вядома, паступовае пашырэньне форм барацьбы азначае пераход ад абароны да нападу. Дый сам адпор паліцыі і фашысцкім баявіком падразумявае ня толькі абарону, ня толькі пасыўныя формы барацьбы, але і напад—актыўныя формы барацьбы.

Нясумненна, газэта «Рабочий» зрабіла-б правільна, калі-б сваю «шапку» сфармулявала наступным чынам: «Рабочыя, **пад кіраўніцтвам кампартыі,** арганізуюць наступленьне на капітал». Аднак, хаця і піянэр можа чытаць прапісныя ісьціны на гэту тэму, але спадзяемся, што і піянэр **не** зрабіў-бы сьледам за гэтай прапісной ісьцінай памылкі «Чырвонай зьмены». «Чырвоная зьмена» піша: «Арганізатарамі гэтага наступленьня **будуць** камуністычныя партыі, якія **зараз** зьяўляюцца кіраўнікамі клясавых баёў і арганізатарамі **абароны** ад прадпрыемцаў і сацыял-фашысцкага тэрору». Мы падкрэсьлілі словы «будуць», «зараз», «абароны» таму, што рабочая кляса ўсяго сьвету, пад кіраўніцтвам Камінтэрну, даўно ўжо пачала пераходзіць у контр-наступленьне, а месцамі яе баі набываюць яўна наступальны характар.

«Чырвонай зьмене» трэба больш увагі аддаваць пытаньням барацьбы сусьветнага пралетарыяту і вывучэньню міжнароднай сітуацыі. Ва ўсякім выпадку трэба гэта рабіць, калі яна бярэ пад абстрэл сумнявальныя па яе думцы, фармулёўкі.

Адказны рэдактар
С. БУДЗІНСКІ.

Паведамленьні

Менгарком КП(б)Б паведамляе, што вытворчая нарада фабрычна-заводзкіх трыкутнікаў, абвешчаная на 28 лютага, ПЕРАНОСІЦЦА на 1 сакавіка ў 11 гадз. раніцы з тым-жа парадкам дня:

1. Выкананьне прамфінпляну за студзень і люты м-цы (дакладчык—прадстаўнік ВСНГ).

На нараду павінны зьявіцца сакратары і члены бюро фабрычна-заводзкіх парткалектываў і ячэек, фр. ФЗМК і дырэктары прадпрыемстваў—партыйцы.

У зьвязку з важнасьцю пытаньняў—яўка памянёных таварышоў абавязкова і без спазьненьня.

Адказнасьць за яўку ўскладаецца на сакратароў парткалектываў і ячэек.

— **Культпроп Менгаркому КП(б)Б,** 27-II, у 19 гадз., у пам. Дому Камасьветы (пакой № 19) склікае нараду т. т., вылучаных па правядзеньні вярбоўкі ў завочныя формы навучаньня. На нараду выклікаюцца наступныя т. т.: Тоўсты, Шалюк, Лікарненка, Шчупак, Ханіна, Раўніцкі, Шыф, Каган (прапагандысты Культпропу); Радачэнка, Міроненка, Шапіра, Балотнікаў, Каплан, Апольскі, Макоўскі (камвуз), а таксама павінны зьявіцца сэктары партвучобы на прадпрыемствах. Яўка абавязкова.

— **Да ведама навуковых работнікаў г. Менску і рабочых заводаў: «Энэргія»,** «Камунар» і «Ударнік». 27-го лютага, у клюбе мэталістаў адбудзецца агульна-гарадзкі сход навуковых работнікаў сумесна з рабочымі заводаў: «Энэргія», «Ударнік» і «Камунар», на якім будзе разьбірацца справа аб контр-рэвалюцыйнай вылазцы прафэсара Арнсфэльда. Яўка навуковых работнікаў абавязкова.

— **Бюро скаргаў НК РСІ** выклікае ўсіх вольных ад працы рабочых засядацеляў, «Л. К.» і добраахвотнікаў, якія працуюць пры бюро скаргаў, на 28-II, **у 8 гадз. раніцы. У сувязі з асоба важнасьцю пытаньняў яўка ўсіх т. т.** абавязкова.

— **Чарговае пасяджэньне маладзёжнай с.-г. станцыі пры ЦК ЛКСМБ** адбудзецца 28-га лютага, у 18 гадз. Парадак дня: 1) Разгляд вытворчага раскладу работы станцыі на сакавік-ліпень 1931 г. 2) Аб выданьні: а) праграмы і інструкцыі маладзёжных станцый і брыгад вопытнікаў, рацыяналізатараў і вынаходцаў у сельскай гаспадарцы, б) камсамол да веснавой сяўбы. 3) Разьмеркаваньне абавязкаў паміж аддзеламі прыстасаваньня Навукова-Дасьледчых станцый. Прысутнасьць абавязкова наступных т. т.: Энгельгарта, Шапалава, Ганчарова, Старобінца, Лапіцкага, Маціьвініка, Адонскага, Брушкова, Рыжыкава, Шыперка, прадстаўнікоў Горацкай станцыі малочн. гасп. і Турскай станцыі кормаздабываньня, сакратара калгаснай яч. імя Дзяржынскага.

— **Завочна-курсавы сэктар камвузу Беларусі** просіць пералічаных ніжэй т. т. тэрмінова паведаміць свае адрасы: Гулік Г. Д.—А. Гарадок, Жэлязноў С. А.—Менск, Браньковіч А. Я.—Любань (Бабр.), Сьцефановіч Хв. Я.—Асіпавічы. Таксама павінны паведаміць свае адрасы завочнікі былых Астрашыцка-Гар. і Самахвал. раёнаў.

Сёньня, 27 лютага. для саюзу будаўнікоў Пач. а 8 гадз.
Беларускі другі дзяржаўны тэатр
В. Кіршон.
РЭЙКІ ГУДУЦЬ
П'еса ў 5 дзеях, 12 абразох.

Кіно-тэатр „Культура“ — КІНО ЗАКРЫТА да 2 сакавіка.

ГУКАВЫ КІНО-ТЭАТР „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“ — Новы мастацкі фільм вытворчасьці Узбэкдзяржкінпрам
АПОШНІ БЭК
Хроніка Саюзкіно № 3
Звыш праграмы ГУКАВЫ ФІЛЬМ.
Пач.—у 7 г., 8 г. 45 м., і 10 г. 30 м. Каса—з 5 гадз.

КІНО „Інтэрнацыянал“ — 2-гі тыдзень савецкі фільм вытворчасьці „Працкіно“
ЖАНЧЫНА Ў ЛЕСЕ
Пач. 1 сэансу ў 6 г.—Каса—з 4 г. 30 м.

КІНО „Пралетары“ — Новы савецкі фільм выт. „Саюзкіно“
ВАИНА-ВАИНЕ
Звыш праграмы
Брацішкін спаборнічае
Пачатак ў 6 г. 30 м., 8 г., 9 г. 20 м. і 10 г. 45 м. Каса—з 4 гадз.

Кіно „Юны Піянэр“ — Эпізод барацьбы з басмацтвам
ШАКАЛЫ РАВАТА
Кіно-п'еса ў 9 частках.
Пач. у 1 г. д. Каса—з 12 г.

КІНО „СПАРТАК“ — Выдатны трукова-прыгодніцкі фільм
НАПОЛЕОН-ГАЗ
ў 7 частках.
Сёньня 4 сэансы.
Пачатак 1-га сэанс ў 6 г. 2-га—7 г. 45 м., 3-га—9 г. 15 м., 4-га—11 г.
КАСА—з 5 гадз.

БЕЛДЗЯРЖКІНО
ПАТРАБУЮЦЦА
СТАРШЫ БУХГАЛЬТАР
І ЭКАНАМІСТ-ФІНАНСІСТ.
Адрас: Савецкая, 90.

Камісія ЦКК РСІ па праверцы і чыстцы БАН склікае 27-га лютага
ў актавай залі БДУ (галоўны корпус Унівэрсытэцкага гарадка) у 7 гадз. вечара
СХОД СТУДЭНТАЎ БДУ СУПОЛЬНА З РАБОЧЫМІ,
на якім будуць заслуханы справаздачы Інстытуту літаратуразнаўства і мовы Беларускай Акадэміі Навук і судаклады брыгад.
На сход запрашаюцца працаўнікі БАН, БДУ, выкладчыкі тэхнікумаў і настаўнікі гор. Менску.
Камісія ЦКК РСІ.

Талочынскі РК КП(б)Б і райКК РСІ сумесна з газ. „Рабселькор“,
1 сакавіка, у 10 гадз. раніцы, у памяшканьні Талочынскага нардому
)—(склікае)—(
раённую нараду рабселькораў.
ПАРАДАК ДНЯ:
1. Вынікі ўсесаюзнай нарады па пытаньнях рабселькораўскага руху.
2. Удзел рабселькораў у правядзеньні пасеўнай кампаніі.
3. Аб рэагаваньні на рабселькораўскія заметкі.
На нараду запрашаюцца ўсе рабселькоры, юнкоры, члены рэдкалегій насьценгазэт, сакратары партыйных і камсамольскіх ячэек і члены групы «лёгкай кавалерыі».

ГОМЕЛЬСКІ
тэхнікум саматужн. прамысловасьці
абвяшчае
веснавы набор студэнтаў
на аддзяленьні;
1. ДРЭВААПРАЦОВАЧНАЕ.
2. КЕРАМІЧНАЕ.
3. ЛЕСАХЭМІЧНАЕ.
Заявы прымаюцца да 20-га сакавіка ў канцылярыі тэхнікуму, Ветраная № 50.

АНГЕЛЬСКАЯ І НЯМЕЦКАЯ МОВЫ
Бесьперапын. прыём на ЗАВОЧНЫЯ ДЗЯРЖКУРСЫ
„ІН-ЯЗ“ Масква
Кузнецкий мост 15 (пятнаццать)
Праспэкт высыл. за 20 кап. дробн. марк.

Беліцкі малочна-жывёлагадоўчы тэхнікум
АБВЯШЧАЕ
ВЕСНАВЫ НАБОР
НА ПЕРШЫ КУРС ТЭХНІКУМУ
НА АДДЗЯЛЕНЬНІ: 1) ЗООТЭХНІЧНАЕ,
2) МАЛОЧНА-ТЭХНАЛЁГІЧНАЕ.
На абодвы аддзяленьні 60 асоб.
Заявы падаюцца па адрасе: ст. Бурбін, Ворша-Лепельскай чыг., п-а Беліца—малочна-жывёлагадоўчаму тэхнікуму да 15 сакавіка 1931 году з прыкладаньнем усіх дакумантаў, згодна даведніка Н.К.А. за 1930-31 год.
З 15 па 20 сакавіка праводзяцца іспыты асобам, якія ня маюць права паступіць у тэхнікум бяз іспытаў.
Студэнты забясьпечваюцца інтэрнатам і стыпэндыяй, як і ў інш. тэхнікумах.
Заняткі пачынаюцца з 1 красавіка 1931 г. аб чым залічаным будзе паведамлена пэрсанальна.
Дырэктар тэхнікуму М. ЭРДМАН.

МЯНЯЮ ПАКОЙ па Доўгабродзкай вул. на пакой у раёне пасаж. або таварнай станцыі. Аб умовах даведацца ў рэд. газ. „Зьвязда“ (Юр. Лявонны)

Для здачы АБВЕСТКІ ў газэту „ЗЬВЯЗДА“ званеце па тэл. 7-81

Згодна пастановы міжведамственай нарады, усім арганізацыям, якія карыстаюцца дзяржаўным транспартам, прапануецца ў пяцідзенны тэрмін прадставіць начальніку Менскай канторы Саюзтрансу
ГАДАВЫЯ ПЛЯНЫ ПЕРАВОЗУ ГРУЗУ,
што мяркуецца для адпраўленьня на станцыю са станцыі, а таксама усіх унутраных перавозак
Пляны павінны быць разьбіты па кварталах.
Тыя, арганізацыі, што не прадставяць у тэрмін пляна ў заявак, будуць пазбаўлены магчымасьці карыстаньня дзяржаўным і наапэрацыйным транспартам.
Менская кантора Саюзтрансу.

28-га лютага г. г., роўна ў 7 гадз. веч., у залі пасяджэньняў ЦСПСБ (Дом Працы, 2-гі паверх)
адбудзецца
нарада брыгадзіраў,
якія езьдзілі на штурм лікбезу
як па лініі культсэктару ЦСПСБ, так і па лініі НКАсьветы.
Выклікаюцца наступныя таварышы: Марціновіч, Сьцяпанаў, Кунда, Цыпіна, Васільева (працасьветы), Манусэвіч (будаўнікі), Поўзнэр (гарбары), Хайкіна (мэталісты), Левінсон (харчавікі), Нотэс (саўганд.).
На нараду павінны таксама зьявіцца: культпрацаўнікі ЦП саюзаў і прадстаўнікі прадпрыемстваў: «Камунар», «Энэргія», «Бальшавік», «Акцябр» (швэйнікі), 8-га сакавіка, імя Крупскай, «Пралетары» (хэмікі), заводу «Д. А.», станц. камітэт чыгуначнікаў, хлебазавод, «Камунарка».
Заг. культсэктарам ЦСПСБ—Клімковіч.

Гарадзкая нарада замежных рабочых.
Цэнтральны Камітэт МОПР'у БССР, ЦСПСБ сумесна з гарадзкім камітэтам МОПР'у
склікаюць
28-га лютага г. г., а 12 гадз. дня ў памяшк. ЦК МОПР'у (Савецкая, 87, другі паверх)
НАРАДУ ЗАМЕЖНЫХ РАБОЧЫХ І СПЭЦЫЯЛІСТАЎ,
якія працуюць на прадпрыемствах і ўстановах гор. Менску.
На нараду таксама запрашаюцца ўсе палітэмігранты, якія працуюць у Менску.
З прычыны важнасьці абгаварэньня пытаньняў парадку дня, просьба зьявіцца без спазьненьня.
ЦК МОПР'у БССР, ЦСПСБ
Мен. Гарком МОПР'у.

Транспартны трэст Менгарсавету
паведамляе дзяржустановы і членаў прафсаюзаў, што з 1 сакавіка г. г.
ТЭРМІН ІЛЬГОТНЫХ АБАНЭМЭНТАЎ
для праезду на трамваі ўстанаўляецца 2-месячны са дня куплі абанэмэнту.
Праданыя трэстам абанэмэнты да 1 сакавіка сапраўдны да 30-га красавіка.
Ніякія прэтэнзіі ўстаноў і асоб, не скарыстаўшых абанэмэнтаў на працягу 2-х месяцаў, у далейшым прымацца трэстам ня будуць і абанэмэнты лічацца ануляванымі.
Для выгоды пасажыраў з 1-га сакавіка ўстанаўляецца продаж абанэмэнтаў у трамваі па намінальным кошце разавога білету (абанэмэнт на 10 паездак коштам у адзін рубель).
ТРАНСПАРТТРЭСТ.

Усе працоўныя масы на чыстку апаратаў органаў працы
Цэнтральнай камісіяй ЦКК-РСІ з 1-га сакавіка ў клюбе „Эльводу“ (Савецкая, 110)
пачынаецца пэрсанальная чыстка
працаўнікоў апаратаў: НАРКАМПРАЦЫ, ГАЛОЎСАЦСТРАХУ, ІНСТЫТУТУ АХОВЫ ПРАЦЫ і „УСТАНОЎКА“ (б. ЦІП).
Кампраметуючы матар'ял на асобных працаўнікоў просьба накіраваць у камісію па чыстцы ЦКК РСІ (Савецкая 55), ці на сходзе (пісьмова, вусна або ў скрынках).
Наведвальнікі прымаюцца з 9 да 14 гадзін і з 18 да 21 гадз. штодзенна ў памяшканьні Наркампрацы—пакой № 12 (Плац Волі № 23).
Камісія.

У выпадку неакуратнага атрыманьня газэты ЗВАНЕЦЕ па тэлеф. № 15-42

Мяняю пакой у Магілеве ў цэнтры на пакой у Менску ў любым раёне. Даведацца ў рэдакцыі газ. «Акцябр», Сагазовіч, тэл. № 13-67.

Кошт публікацыі аб згубе 1 дакуманту 1 р.

Менск. друкарня «ЗЬВЯЗДЫ».